

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Ι' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 12

«ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΙ ΔΙΗΓΟΥΝΤΑΙ ΔΟΞΑΝ ΘΕΟΥ...»

Κάποτε εἷς γάλλος, εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἐρήμῳ εἰρωνεύθη τὸν ἄραβα ὁδηγόν του, ὅταν εἶδεν αὐτὸν ποσευχόμενον εἰς τὸν Θεόν. «Εἰς ποῖον προσεύχεσαι;» ἠρώτησε χαμογελῶν. «Εἰς τὸν Θεόν». «Εἶδες ποτέ τὸν Θεόν;» ἠρώτησε πάλιν μὲ εἰρωνεϊάν. «Ὅχι». «Ἦγγισες ποτέ τὸν Θεόν μὲ τὸ χέρι σου;» «Ὅχι». «Τότε εἶσαι τρελλὸς νὰ πιστεύης εἰς ἓνα Θεόν, πού δὲν εἶδες ποτέ, δὲν ἤκουσες ποτέ καὶ δὲν τὸν ἤγγισες μὲ τὸ χέρι σου». Ὁ ἄραψ οὐδὲν ἀπήντησε. Τὴν ἐπομένην πρῶταν, πρὶν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, ὁ γάλλος, ἐξελθὼν ἐκ τῆς σκητῆς του, εἶπε: «Ἐπέρασε μία καμήλα ἀπ' ἐδῶ». Ἐλαμψαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄραβος. «Εἶδατε τὴν καμήλαν;» ἠρώτησε τὸν γάλλον. «Ὅχι». «Ἦγγίσατε τὴν καμήλαν;» «Ὅχι». «Τότε εἴσθε τρελλοί, νὰ πιστεύετε, ὅτι ἐπέρασε μία καμήλα, τὴν ὅποιαν οὔτε εἶδατε, οὔτε ἤκούσατε, οὔτε ἤγγίσατε». «ὦ!, ἀπήντησεν ὁ γάλλος, διὰ τὴν καμήλαν βλέπομεν καλὰ τὰ ἴχνη της εἰς τὴν ἄμμον». Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ὁ ἥλιος ἀνέβαινεν ἐκ τοῦ ὀρίζοντος μὲ τὴν ζωηρὰν λάμψιν, τὴν ὅποιαν ἔχει εἰς τὴν Ἀνατολήν. Μὲ μίαν ἀπλῆν κίνησιν ὁ ἄραψ ἔδειξε τὸ λαμπρὸν ἄστρον λέγων: «Κοιτάξετε τὰ ἴχνη τοῦ Δημιουργοῦ καὶ μάθετε, ὅτι ὑπάρχει εἷς Θεός». ¹ Ἀληθῶς! Ὁ ἥλιος, ἡ γῆ καὶ πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον εἶναι τὰ ἴχνη τοῦ Θεοῦ. Χαρακτηριστικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι τὰ δεδομένα τῆς Ἀστρονομίας.

Αἱ τελευταῖαι κατακτήσεις ἢ προβλέψεις τῆς ἐπιστήμης εἰς τοὺς τομεῖς τῆς διερευνήσεως τοῦ κοσμικοῦ διαστήματος, τῶν τεχνητῶν πλανητῶν καὶ δορυφόρων, τῶν κοσμικῶν πυραύλων, τῶν διαπλανητικῶν ταξιδίων, σταθμῶν κ.τ.τ. συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐκλαίκευθοῦν καὶ νὰ γίνουν εὐρύτατα γνωστὰ τὰ νεώτερα ἐπιστημονικὰ δεδομένα περὶ τῆς πληθῆος τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ κοσμικοῦ χώρου καὶ διαστήματος.

Τοιοτοτρόπως εἰς τὸν στοχαστικὸν μελετητὴν τοῦ οὐρανοῦ δημιουργεῖ ἐν πρώτοις ἐντύπωσιν ὁ ἀφαντάστως μέγας ἀριθμὸς καὶ τὸ μέγεθος τῶν οὐρανίων σωμάτων. Τὸ τηλεσκόπιον λ.χ.

1. Ἰ. Δημητρίου, 365. - Ἐνα κάθε μέρα. Ἀθήνα 1949, σελ. 32-33.

τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Πάλομαρ τῆς Ἀμερικῆς, διαθέτον κάτοπτρον διαμέτρου 5 μέτρων, δύναται νὰ καταστήσῃ ὄρατους εἰς τοὺς ἐρευνητὰς ἀναριθμήτους κόσμους, δηλαδή ἀπλανεῖς, πλανήτας, δορυφόρους τῶν πλανητῶν, κομήτας, νεφελοειδεῖς. Τὸ τηλεσκοπίον αὐτὸ ἀπεκάλυψεν, ὅτι 200 δισεκατομμύρια ἀστέρων ἀποτελοῦν τὸν ἰδικὸν μας Γαλαξίαν, ὁ ὁποῖος ὁμοιάζει πρὸς γαλακτόχρον ποταμόν. Ὡσαύτως διὰ τοῦ αὐτοῦ τηλεσκοπίου διεπιστώθη, ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ δισεκατομμύρια νεφελοειδῶν παρομοίων πρὸς τὸν Γαλαξίαν, ἕκαστος τῶν ὁποίων περιέχει τοῦλάχιστον 100 δισεκατομμύρια ἀστέρων.

Ἄς φαντασθῶμεν λοιπόν, ὡς λέγει ὁ Κ. Καλλίνικος, τὰ δισεκατομμύρια τῶν οὐρανίων κόσμων, οἱ ὁποῖοι ὡς ἄνθη ποικιλόχρωμα, φαίνονται φυτευμένοι εἰς τοὺς λειμῶνας τοῦ στερεώματος. Λέγονται ποικιλόχρωμα, διότι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀστέρας ἐκπέμπουν λάμπην λευκὴν, ἄλλοι ἐρυθράν, ἄλλοι κιτρίνην, ἄλλοι κυανῆν καὶ ἄλλοι πρασίνην. Ἄς φαντασθῶμεν γοητευτικατᾶτας χώρας, τὰς ὁποίας δύο καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ἥλιοι συγχρόνως δαδουχοῦν, ὁ εἰς ἀνατέλλων, ὁ ἄλλος δύων, ὁ πρῶτος χρωματίζων τὴν μίαν ὄψιν μὲ ἀκτῖνας ἐρυθράς, ὁ ἄλλος τὴν ἄλλην των ὄψιν μὲ ἀκτῖνας κιτρίνας, ὁ ἄλλος μὲ πρασίνας ἢ κυανᾶς κ.ο.κ.

Ἐνώπιον τοῦ γιγαντιαίου ὑλικοῦ σύμπαντος «ὁ ἰδικὸς μας πλανήτης παρουσιάζεται ὡς μία ἀσήμαντος κηλὶς». Ὁ ἥλιος εἶναι 1.300.000 φορές μεγαλύτερος τῆς γῆς. Ὁ Σείριος εἶναι 12 φορές μεγαλύτερος τοῦ ἡλίου. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀστέρες ἀκόμη μεγαλύτεροι.

Ἀληθῶς καταλαμβανόμεθα ὑπὸ ἰλίγγου, ὅταν προσπαθήσωμεν νὰ ἀναλογισθῶμεν τὰς μεταξὺ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀποστάσεις καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ κοσμικοῦ χώρου. Αἱ ἀποστάσεις τῶν ἀστέρων ὑπολογίζονται εἰς ἔτη φωτός. Ἔτος φωτός εἶναι ἡ ἀπόστασις, τὴν ὁποίαν διατρέχει ἐντὸς ἐνὸς ἔτους τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον κινεῖται μὲ ταχύτητα 300.000 χλμ. τὸ δευτερόλεπτον, ἥτοι τὸ διάστημα τῶν 9,5 περίπου, τρισεκατομμυρίων, χιλιομέτρων! Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔτος φωτός! Καὶ ὅμως ὑπάρχουν οὐράνια σώματα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 3 ἢ 4 δισεκατομμυρίων ἐτῶν φωτός! Κατὰ τὰς προσφάτους ἐρεῖνας τῆς Ῥαδιοαστρονομίας τὸ Σύμπαν ἐκτείνεται ἐντὸς χώρου διαμέτρου 8 δισεκατομμυρίων ἐτῶν φωτός καὶ ἀπαρτίζεται ἀπὸ μερικὰ τρισεκατομμύρια γαλαξιδῶν».

Ἡ μελέτη τοῦ γιγαντιαίου αὐτοῦ σύμπαντος ὀδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα: «Πᾶς οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός» (Ἐβρ. γ', 4). Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἐνισχύεται σημαντικῶς ἐκ τῆς μελέτης τῆς κινήσεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ κίνησις αὕτη μαρτυρεῖ περὶ τοῦ Δη-

μιουργοῦ διὰ τῆς καταπληκτικῆς τάξεως καὶ ἀκριβείας αὐτῆς. Αἱ κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων γίνονται μὲ καταπληκτικὴν ἀκριβείαν. Ἡ γῆ λ.χ. κυρτίζει γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα, χωρὶς νὰ κἀνη κανένα θόρυβον, χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀνωμαλίαν καὶ ἀταξίαν. Καὶ αὐτὴ ἡ κίνησις ὅλη γίνεται μέσα εἰς χρονικὸν διάστημα 24 ὥρῶν ἀκριβῶς. Τονίζομεν τὴν λέξιν ἀκριβῶς, διότι τὸ ὠρολόγιον αὐτό, ποῦ λέγεται γῆ, εἶναι τὸ πλέον ἀκριβὲς ὠρολόγιον, ποῦ γνωρίζομεν ἕως τώρα, ἀφοῦ οἱ ἀστρονόμοι μᾶς λέγουν, ὅτι τοῦτο δὲν χάνει καθόλου. Οὔτε ἐμπρὸς πηγαίνει, οὔτε ὀπίσω. Ὁ παντοδύναμος Θεὸς τὸ ἐρρυθμίσε κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ χάνη ὄχι λεπτόν, ἀλλ' οὔτε δευτερόλεπτον, οὔτε μέρος τοῦ δευτερολέπτου. Μάλιστα ὑπελόγισαν μερικοὶ ἀστρονόμοι καὶ εὔρον, ὅτι ὁ χρόνος τῆς περιστροφῆς τῆς γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της, δηλαδὴ τὸ 24ωρον, εἰς διάστημα 1800 ἐτῶν δὲν μετεβλήθη οὔτε κατὰ ἓν ἑκατοστὸν τοῦ δευτερολέπτου». Εἶναι τὸση ἡ ἀκριβεία τῶν κινήσεων, ὥστε πρὸ πολλοῦ χρόνου προβλέπομεν ἀκριβῶς πότε θὰ γίνῃ μία ἔκλειψις. Ὁ Ἀραγκό, ὁμιλῶν εἰς ἓν συνέδριον περὶ μιᾶς ἐκλείψεως, εἶπε τὰ ἐξῆς: «Ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κύριοι, ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐκεῖνο τὸ λεπτόν, ἐκεῖνο τὸ δευτερόλεπτον, ἐκείνην τὴν ὑποδιαίρεσιν τοῦ δευτερολέπτου, τρεῖς ἀστέρες θὰ εὔρεθοῦν ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας καὶ θὰ γίνῃ ἡ ἔκλειψις, οὐχὶ διότι ἡμεῖς τὸ προλέγομεν, ἀλλὰ διότι τοιοῦτοτρόπως διέταξεν ὁ ἄπειρος Νοῦς, εἰς τὸν Ὅποιον τὸ πᾶν ὑπακούει καὶ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀπειθοῦν».

Δι' αὐτὸ γενικῶς ὅλοι, ὅσοι ἔχουν ἐγκύψει εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τῶν μυστηρίων τοῦ σύμπαντος, κλίνουν εὐλαβῶς τὸ γόνυ πρὸ τῆς σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Ὁ Ἀγγλος Χέρσελ, ὁ δημιουργὸς τῆς Ἀστρονομίας, δὲν ἐδίσταζε νὰ λέγῃ, ὅτι ὅσον εὐρύνονται τὰ ὄρια τῆς ἐπιστήμης, τόπον «αἱ ἀποδείξεις τῆς ὑπάρξεως Πνεύματος δημιουργοῦ προβάλλονται πολυάριθμοι καὶ ἀκαταμάχητοι γεωλόγοι, μαθηματικοί, ἀστρονόμοι, φυσιοδίφαι, ὅλοι ἔχουν προσφέρει τὸν λίθον των πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ μεγάλου ναοῦ, ὅστις ὑψοῦται ἄχρις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ». «Ἐρευνῶν τὴν δημιουργίαν», ἔλεγεν ὁ μέγας ἀστρονόμος Κέπλερ, «νομίζω, ὅτι ἐγγίζω τὸν Θεὸν μὲ τὰς χεῖράς μου». «Ὅθεν, ὡς προτρέπει ὁ Μέγας Βασιλεῖος, «ἐκ τοῦ κάλλους τῶν ὀραμένων τὸν ὑπέρκalon ἐννοώμεθα, καὶ ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν αἰσθητῶν τούτων καὶ περιγραφτῶν σωμάτων ἀναλογιζόμεθα τὸν ἄπειρον καὶ ὑπερμεγέθη καὶ πᾶσαν διάνοιαν ἐν τῷ πλήθει τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ὑπερβαίνοντα» (Migne Ἐ. Π., τόμ. 29,στ. 28).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Εἶπαμε πὼς ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶναι πρῶτα Ἱερεὺς τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἔπειτα τῆς ἐνορίας πού ἀνέλαβε νὰ ποιμάνῃ. Γι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω καὶ τὰ ἐξῆς: "Ἄν ἡ Πρεσβυτέρα καὶ τὰ παιδιὰ σου εἶναι ὁμαλοὶ τύποι, δὲν θὰ κουρασθῆς πολὺ στὸ ἔργο σου. Ἔχεις ἀρνάκια κοντά σου καὶ ἀρκεῖ ἡ θωπεῖα σου, ἡ μέριμνά σου γιὰ τὴν ὕλική συντήρησί τους καὶ τὸν πνευματικὸ τους καταρτισμὸ. Θὰ ἔχῃς στὸ πρόσωπο τῆς παπαδιᾶς σου ἓνα δεῦτερον ἑαυτὸ σου πού θὰ συμπαρίσταται καὶ θὰ σέ βοηθῆ ἐκεῖ πού χρειάζεταιται, ἀρκεῖ ἐσύ νὰ μὴ χαλάσῃς τὴν ἰδέα πού εἶχεν αὐτὴ γιὰ τὸν παπᾶ, πρὶν σέ παντρευτῆ. Γι' αὐτὸ πρόσχε. Συμβαίνει πολλές φορές εὐλαβεῖς καὶ φιλακόλουθοι κόραϊ ἐπιζητοῦν νὰ γίνουν παπαδιὲς γιατί θὰ βρίσκωνται ἀμεσώτερα στὴν Ἐκκλησία μὲ τὴ φιλοδοξία νὰ προσφέρουν τὴν ψυχὴ τους κάτω ἀπὸ τὰ φτερά τοῦ Ἱερέως συζύγου των. Καὶ ὅμως ἔχασαν κοντά τους τὴν ψυχὴ τους, καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐξωμολογήθησαν τί ἔπαθαν. Ἐγνώρισαν τὸν παπᾶ τους νευρικό, ὀργίλο, ὑβριστῆ, βωμολόχο, ταπεινῶς ἀστειεύομενον ὅπως ὁ παληοχωριάτης τοῦ καφενείου, ἀσεβῶς ἐκφραζόμενον στὴν ἐκτέλεσι τοῦ καθήκοντός του, χωρὶς φόβο Θεοῦ καὶ ἱερῆ φλόγα. Καὶ ὄχι μονάχα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀποφεύγοντα μὲ μέσα ἀνέντιμα τὴν τεκνογονία. ἌἘμπήκα στὰ κατάβαθα τῆς κολάσεως, πάτερ, ἐξωμολογεῖτο μιὰ Πρεσβυτέρα στὸν Πνευματικὸ τῆς. Ἐτρεμεν ἡ καρδοῦλα μου μπροστὰ στὸ ράσο πού νόμιζα πὼς καὶ οἱ κλωστές του ἀκόμη μύριζαν ἀγιότητα. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπεφάσισα νὰ πάρω ἄνθρωπο τῆς Ἐκκλησιᾶς πού θὰ ὑπηρετοῦσε τὸ Θεό, γιατί δὲν ἤμπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς τίς πατρικὲς συνήθειες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ βαναυσότητα πού δοκιμάζω μὲ τὸ ψύλλου πῆδημα ἀναγκάζομαι ἀπὸ τὸν παπᾶ μου νὰ μεταβάλλωμαι σὲ μιὰ παλλακίδα του. Χρησιμοποιεῖ γιὰ τὸν ἐξευτελισμὸ μου ὡς γυναίκας, ὡς συζύγου, ὡς παπαδιᾶς μέσα ἀνείπωτα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τεκνογονίας. Καὶ αὐτὸς μὲν χωρὶς καμμιά ἀπαγόρευσι καὶ ἔλεγχου στὴ συνείδησι λειτουργεῖ καὶ κοινωνεῖ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων μ' αὐτὰ τὰ χάλια πού βρίσκεται. Κοντεύω νὰ τρελλαθῶ. Ἐσπασε τὸ νευρικό μου σύστημα. Χαλαρώθηκαν τὰ νεῦρα μου. Ἡμουν ἡρεμῆ σὰν κόρη μακριὰ ἀπὸ τὸ ράσο καὶ συχνὰ κοινωνοῦσα καὶ τώρα βρίσκομαι σ' ἀφορισμὸ, στὴν ὀδυνηρῆ αὐτὴ θέσι νὰ στεροῦμαι τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου. Μένω μὲ τὴν ψυχὴ σκοτωμένη.» Καὶ ἄλλα πολλὰ ἔλεγε στὸ πετραχήλι ἡ παπαδιὰ πού ἀντὶ νὰ κατασφαλίσῃ τὸν ἡθικὸ τῆς πλοῦτο καὶ τὴν

πνευματικότητά της και να στηριχθῆ στοὺς κλονισμούς της, νὰ προαχθῆ κοντὰ στὸ ράσο ἀπ' ὅλες τὶς ἀπόψεις, ἔχασε κάθε ἰδέα, ἀηδίασεν ἡ ψυχὴ της, νεκρώθηκε στὰ πλήγματα τοῦ κατέφερε τοῦ Ἱερέως, ἡ διαγωγὴ, τοῦ ἀσφαλῶς και κατὰ ψυχολογικὸ κανόνα ἔγινεν ὁ τάφος τῆς ὠραίας ψυχῆς τῆς κόρης τοῦ ζήτησε νὰ ἀσφάλιση κοντὰ στὸ ράσο και κάτω ἀπ' αὐτό. Ἔτσι ἔχουμε τὸ πρῶτο θῦμα τοῦ παπᾶ, μέσα στὸ ἴδιο του τὸ σπίτι: τὴν παπαδιά, ποὺ εἶναι ἀναγκασμένη νὰ ὑπομένῃ τὸ μαρτύριο τῆς κακομεταχειρίσεως και ὡς συζύγου ἀκόμη. Νὰ ζητήσῃ διαζύγιο; Νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ ποὺ τὸ νόμιζε Ναὸ τοῦ Θεοῦ και τὸ βρῆκε ἄντρον τῶν πλεόν χαμερπῶν ἀντιλήψεων και ἀπειθήσεων τοῦ Ἱερέως; Γιατί, πράγματι, εἶναι φοβερὸ παπᾶς νὰ ἀποφεύγῃ τὴν τεκνογονία χρησιμοποιοῦντας τὰ ἀντισυλληπτικὰ μέσα, τὰ ἀντιχριστιανικὰ και ἀηδῆ μπροστὰ στὸ μάτι τοῦ Θεοῦ και τὰ τόσα ἀμαρτωλά. Θυμᾶμαι κάποτε ποὺ ἦλθε μιὰ κυρία νὰ ἐξομολογηθῆ. Μοῦ εἶπε, ὅταν τῆς ἀπηγόρευσα τὴ Θεία Κοινωνία λόγῳ τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας, δικαιολογῶντας πλήρως βέβαια τὴ στάσι τῆς Ἐκκλησίας ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα πὼς ἐδῶ ἀποφεύγουν και παπαδιὰς τὴν τεκνογονία κι' ὅμως οἱ παπάδες τοὺς λειτουργοῦν. Ἐμεῖς γιατί νὰ μὴν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ μεταλαμβάνουμε; Ἡθέλησα νὰ τὴ διαψεύσω και νὰ θεωρήσω τὸ πρᾶγμα σὰν μιὰ πρόφασι δικαιολογητικὴ. Τὴν ἐπίεσα νὰ μοῦ εἰπῆ ποὺ τὴ βρῆκε αὐτὴν τὴν πληροφορία και μοῦ ἀπήντησε πὼς ἡ ἴδια ἡ παπαδιά τῆς ἀνέφερε τοῦτο και μάλιστα τῆς ὑπέδειξε και τὰ ἄτιμα μέσα τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας. Ἐκάλεσα τὴν παπαδιὰν ἐκεῖνη και τὴ ρώτησα ἂν ἐξομολογῆται. Καὶ μοῦ ἀπήντησε πὼς ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε παπαδιά ἔπαψε τὴν ὠραία αὐτὴ συνήθεια, γιατί ἐφ' ὅσον πῆρε παπᾶ δὲν ἐθεώρει σὰν ἀπαραίτητη τὴν ἐξομολόγησι. Καὶ οἱ παπάδες, μοῦ λέγει δὲν ἐξομολογοῦνται. Εἶναι περιττὸν νὰ σοῦ εἰπῶ ἀδελφὲ τί τῆς εἶπα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μοῦ ἀπεκάλυψε μονάχῃ της τὴν περίπτωσι ποὺ ἔμαθα, τὴν ἠνάγκασα μὲ τὸν τρόπο μου νὰ μοῦ ὁμολογήσῃ πὼς πράγματι ἀποφεύγουν τὴν τεκνογονία γιατί πουθενὰ δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ και τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας. Τέτοια διδασκαλία ἔκανεν ὁ παπᾶς στὴ γυναῖκα του, ἀσφαλῶς και στὶς κόρες του μεταγενεστέρως ἂν εἶχε, ἀσφαλῆστατα και στὶς ἐνορίτισσές του. Μοντέρνος ἄνθρωπος, βαλτὸς τοῦ Σατανᾶ νὰ διαλύῃ τίς ψυχές. Δὲν ἀναπτύσσω τὸ μέγεθος τοῦ ἀμαρτήματος τούτου, τὸ ὁποῖον εἶναι θανάσιμον. Εἶναι θέμα ἄλλης, εἰδικῆς μελέτης τὸ ζήτημα τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας. Ἐκεῖνο ποὺ διαπιστώνω εἶναι πὼς ὁ Σατανᾶς ἐμπῆκε καλὰ στὶς συζυγικὲς σχέσεις τοῦ παπᾶ γιὰ νὰ μᾶς διαλύσῃ. Αὐτὰ δὲν εἶναι παραμύθια. Εἶναι βασικά

ἠθικὰ προβλήματα, εἶναι πτώσεις φοβερές, εἶναι πράξεις Χριστιανικῶς ἀπαράδεκτοι. εἶναι σκότωμα ψυχῶν. Κι' ἐπῆρες τῆ θεοφοβούμενη χριστιανοῦλα νὰ τὴν σατανοποιήσης ἀδελφέ. Ἐξήτησε κοντὰ σου ἐνίσχυσι καὶ μιὰ δικαίωσι τῆς θρησκευτικότητός της ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸ πατρικὸ της σπίτι καὶ τῆς γκρέμισες ὅ,τι ὠραῖο εἶχε μέσα της, ὡς κόρη. Κι' ὕστερα θέλεις νὰ σεβασθῇ αὐτὴ τὴν αἰδουσιμότητά σου, θέλεις νὰ πειθαρχοῦν τὰ παιδιὰ σου, νὰ εὐλογηθῆς ἀπὸ τὸ Θεό!... Αὐτὰ ὡς πρὸς τὴν περίπτωσι ποὺ ἡ κόρη θὰ βγῆ μιὰ ιδεώδης Πρεσβυτέρα καὶ ὁ Ἰερεὺς ἄνθρωπος κοσμικῶν ἀντιλήψεων. Ἄν ὅμως συμβῆ τὸ ἀντίθετο; Εἶπαμε σ' ἄλλο μας γράμμα πὺς ὁ «μέλλων ἱεροῦσθαι» δὲν θὰ κυττάξῃ τὰ σωματικὰ κάλλη, τὸ μέγεθος τῆς προίκας καὶ τὴν κοινωνικὴ θέσι τῆς κόρης ποὺ θὰ πάρῃ. Θὰ προσέξῃ τὸ χαρακτηριστῆρα της καὶ τὴν ἡλικία της. Τὴν ἡλικία της, γιατί ὅταν ἡ παπιδιὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη στὴν ἡλικία, δὲν συμφέρει. Ὅσα προσεκτικὸς κι' ἂν εἶναι ὁ παπᾶς, ἐπειδὴ θὰ ἔρχεται λόγῳ τῆς ιδιότητός του καὶ τοῦ ἔργου του σ' ἐπαφὴ μὲ γυναικόκοσμο, ἡ παπιδιὰ, μὲ τὸ συναίσθημα τῆς κατωτερότητος πάντα θὰ ὑποψιάζεται καὶ σιγά-σιγά θὰ γίνῃ καὶ ζηλότυπος καὶ τυραννικὴ καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ προκαλῆ καὶ σκάνδαλα, χωρὶς ἂν νὰ φταίῃ ὁ παπᾶς της. Εἶναι στὴ μέση τῆς οἰκογενείας μιὰ ἀναμμένη φωτιά ποὺ καίει τὴν καρδιά τοῦ παπᾶ καὶ ὑποσκάπτει τὴν ὑπόληψί του. Προσοχὴ στὴν ἡλικία. Ἄλλὰ πολὺ περισσότερο στὸ χαρακτῆρα. Ἄν ὅμως συμβῆ κι' ἔχουμε δύστροπο, ἀνάγωγο, φιλόνικο, ἀνάποδα γενικὰ χαρακτῆρα τῆς παπιδιᾶς, τότε τί μέλλει γενέσθαι; Τότε ἀγαπητέ μου οὔτε μπορεῖς νὰ τὴν δέρῃς, ὅπως κάνουν πολλοί, οὔτε μπορεῖς καὶ νὰ τὴν χωρίσης. Θὰ σηκώσης τὸ βαρὺ σου σταυρὸ, θὰ πλατύνῃς τὴν καρδιά σου, θὰ σιωπᾶς καὶ θὰ καταπίνης ὅλες τὶς πίκρες γλυκαίνοντές τες μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν προσευχὴ σου νὰ τῆς δώσῃ ὁ Θεὸς μυαλό. Μὲ τὴν προσευχὴ σου καὶ τὸ ζωντανὸ σου παράδειγμα θὰ νικᾶς τὸν πειρασμὸ ποὺ ἐγκατεστάθηκε στὸ σπιτάκι σου. Τὸ ξέρω πᾶς ἔχεις ἀνάγκη ἀπολύτου γαλήνης καὶ ἡσυχίας, ψυχικοῦ ξεκουράσματος, ἀλλ' αὐτὴ διάλεξες γιὰ σύζυγό σου. Ἦξερες τὸ οἰκογενειακὸ της, τὰς προτιμήσεις της, τὴ γλῶσσά της, τὴ διαγωγὴ της, τοὺς κληρονομικοὺς της χυμούς. Ἄν δὲν τὰ ἤξερες τότε κακῶς ἔκαμες καὶ τὴν παντρεύτηκες, μὲ τὸ δικαιολογητικὸ πᾶς σοῦ τὴν συνέστησαν ἄλλοι. Κι' ἀπὸ τὸν σταυρὸν αὐτὸν θὰ προκύψῃ ὠφέλεια. Χωρὶς, φυσικά, νὰ σὲ θεωροῦν βλάκα, οἱ ἐνορίτες σου, ἐπειδὴ ἔχεις ἰώβειον ὑπομονή, θὰ σὲ περιβάλλουν μὲ συμπάθεια ἀκόμη μεγαλύτερη. Ὁ καλὸς παπᾶς ποὺ δὲν δίνει σὲ τίποτε ἀφορμὴ, χαίρει μεγίστης ἐκτιμῆσεως καὶ μεταξὺ τῶν ἀπίστων ἀκόμη γιατί βλέ-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΦΙΛΟΘΕΟΝ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΝ»

ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

**Οί Έβραῖοι δὲν ἐμιμήθησαν ὡς σήμερα τὸ παράδειγμα
ποὺ τοὺς ἔδωκαν οἱ πρόγονοὶ τους.**

“Ὅταν βρῆ τὸν ἄνθρωπο κάποια συμφορά, τότε, κατὰ κανόνα σχεδόν, φέρνει στὸ νοῦ του τὶς ἀνομιές καὶ τὰ κακὰ ποὺ ἔχει κάμει.

“Ὅταν οἱ δέκα γιοὶ τοῦ Ἰακώβ ἐξετάζονταν σὰν κατάσκοποι στὴν Αἴγυπτο, καὶ τοὺς ἀπειλήσαν ὅτι θὰ πάθουν τὰ πάνδεινα, ἂν δὲν ἀποδείξουν τὴν ἀθωότητά τους, φέρνοντας καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφὸ τους: «ἄλλοιώτικα θ' ἀποθάνετε» (Γεν. μβ', 20), τότε κατάλαβαν τὸ βαρὺ καὶ μεγάλο τους ἔγκλημα, καὶ συνολογοῦσαν ἀναμεταξὺ τους, ὅτι γι' αὐτὸ καὶ παιδεύονται: «Κι' ἔλεγεν ὁ καθένας τους πρὸς τὸν ἄλλο: εἴμαστε κυλισμένοι μέσα στὸ κρῖμα γιὰ τὸν ἀδελφὸ μας: καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἐκτύπησεν ἡ συμφορὰ αὐτή». (Γεν. μβ' 21). Κι' ὁ Ρουβήμ, ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους, κατηγοροῦσε κι' ἐμάλλονε σφοδρότερα τοὺς ἐπίλοιπους: δὲν σᾶς εἶπα τότε, τοὺς ἔλεγε, νὰ μὴν κάνουμε κακὸ στὸ μικρὸ μας ἀδελφὸ, καὶ σεῖς δὲν μ' ἀκούσατε; Νὰ τώρα ποὺ κινδυνεύουμε γιὰ τὸν λόγον αὐτό: «Ἴδου ποὺ μᾶς ζητοῦνε τὸ αἷμά του»! (Γεν. μβ' 22).

ποὺν τὴν ἐνσάρκωσι τῆς ἀρετῆς στὸν ταπεινὸ καὶ φρόνιμο λευίτη. Πρόσεχε, λοιπόν, νὰ μὴν ἀκούεται ἐξ αἰτίας τοῦ δυστρόπου χαρακτήρος τῆς Πρεσβυτέρας σου ἄσχημος λόγος ἕξω ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ σου, γιατί ὁ Σατανᾶς θὰ τρίβη ἀπὸ χαρὰ τὰ χέρια του. Ἄνοιγε τὸ στόμα σου, εἶπαμε μονάχα στὴν προσευχή, στὶς καλὲς συμβουλὲς καὶ ὅταν κατ' ἀνάγκη τρῶς.

Μᾶς ἐρωτοῦν: Πρέπει ὁ παπᾶς νὰ ἐξομολογῆται;

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

Ἐγὼ θαυμάζω, μὰ καὶ ταυτόχρονα ἔλεεινολογῶ, πῶς τὸ πανάθλιο Ἑβραϊκὸ γένος, στὴν ἔλεεινὴ κατάστασιν ποῦ βρίσκεται χίλια ὀκτακόσια τῶρα χρόνια, κι' ἀνάμεσα στὶς μεγάλες συμφορὰς ποῦ ὑπέφερον ὡς τῶρα καὶ διαρκῶς ὑποφέρει, διασκορπισμένο σ' ὅλο τὸ πρόσωπο τῆς γῆς καὶ περιπλανώμενο παντοῦ, ἀστήρικτο καὶ ἀκατάστατο καὶ ἀπροστάτευτο· καὶ μισητὸ κι' ἀποτρόπαιο σ' ὅλους, κι' ἀπ' ὅλους καταφρονεμένο, καταδιωγμένο καὶ ταλαιπωρούμενο· ἀπορῶ, λέγω, κι' ἐξίσταμαι, πῶς δὲν ἀναλογιέται ἡ ταλαιπώρη αὐτῆ φυλῆ, τὴν ἀφρονέστατη καὶ παρατολμώτατη κι' ἀπανθρωπώτατη ἐκείνην φωνή, ποῦ ἐξεστόμισαν τότες οἱ πρόγονοί της· ἐμπρὸς στὸν Πιλάτο· «Τὸ αἷμά του ἄς πέσῃ ἐπάνω μας, κι' ἐπάνω στὰ παιδιὰ μας» (Ματθ. κζ', 26). Θαυμάζω, πῶς ἐνῶ ἤπιανε ὡς τὸ τέλος τὸ πικρὸν αὐτὸ ποτήρι, ποῦ τότες ἑκατοντάδες τῶρα χρόνια τοὺς ἐκέρασε μ' αὐτὸ ἡ θεία δικαιοσύνη, κι' ἀκόμα ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς κερνᾷ, πῶς δὲν μιμοῦνται τελικὰ τοὺς παλαιότατους ἐκείνους προπάτορές τους, τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ· καὶ πῶς δὲν τὸ καταλαβαίνουν, δαρμένοι καὶ περιτριγυρισμένοι ἀπὸ τὰ τόσα ἀτελείωτα δεινὰ τους, τὸ φοβερὸ καὶ τρομερὸ ἐγκλημα τῆς φρικτῆς Θεοκτονίας ποῦ ἀποτολμήσανε οἱ κατοπινοὶ τους πρόγονοι! Καὶ πῶς δὲν στρέφουνε καὶ τὸ νοῦ τους καὶ τὴν καρδιά τους στὸ θεανδρικό ἐκεῖνον αἷμα, ποῦ ἄδικα ἐχύθηκε γι' αὐτοὺς, καὶ τῶρα τοὺς ἐκδικιέται φανερά, γιὰ ναῦρον ἔλεος!

Τρισάθλιοι Ἰουδαῖοι, δυστυχισμένοι ἀπόγονοι αὐτῶν ποῦ ἐσταύρωσαν τὸν Κύριο, ἰδοὺ ποῦ ὡς τὰ σήμερα ἀκόμη βαστάζετε τὸ βαρύτατο φορτίο, ποῦ μ' αὐτὸ σᾶς ἐφόρτωσαν οἱ πατέρες σας! «Ἰδοὺ ποῦ σᾶς ζητοῦνε τὸ αἷμά του πίσω». Ἀνοίξτε, ἐπὶ τέλους, τὰ θεόστραβα μάτια σας. Εἰπῆτε καὶ σεῖς, ὅπως τότε οἱ μακρνοὶ ἐκεῖνοι πρόγονοί σας, τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ἔλεγαν ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον ἀδελφό. «Ἐπέσαμε σὲ μεγάλο

κρῖμα για τὸν ἀδελφό μας... καὶ γι' αὐτὸ μᾶς βρῆκεν ἡ συμφορὰ αὐτῆ» (Γεν. μβ' 21).

**Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ξοδεύη χωρὶς ζημίαι·
καὶ μάλιστα μὲ κέρδος.**

Εἶναι μερικοὶ ἄνθρωποι, ποὺ θέλουν νὰ ξοδεύουν ἀλύπητα· μὰ καὶ δὲν τοὺς ἀρέσει νὰ τοὺς λείψουνε τὰ χρήματα, ποὺ ἔτσι ἀπλόχερα σκορπᾶνε. Καὶ νὰ κάνουνε ἀγορὲς θέλουνε, κι' ἂν ἦτανε τρόπος, νὰ μὴ φεύγη κι' ἀπὸ τὸ χρηματοκιβώτιό τους τὸ χρῆμα! Ἐνα τέτοιο πρᾶγμα συνέβηκε καὶ μὲ τοὺς γιουὺς τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, ποὺ σὰν ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴ Χαναάν, βρῆκανε, ὁ καθένας μέσα στὸ σακκί του, τὰ χρήματα ποὺ εἶχανε δώσει γιὰ ν' ἀγοράσουνε ἀπὸ ἐκεῖ σιτάρι. «Συνέβηκε δὲ τὴν ὥρα ποὺ ἀδειάζανε αὐτοὶ τὰ σακκιά τους, νὰ βρεθῆ τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων ποὺ ἔδωκεν ὁ καθένας τους, μέσα στὸ σακκί του» (Γεν. μβ', 35).

Ἄν αὐτὸ ἐγένηκε μὲ ἀνθρώπινη μαγγανεία, θᾶπρεπε νᾶναι μεγάλο καὶ τρανὸ θαῦμα· καὶ τὰ τέτοια ὑπερφυσικά θαύματα μονάχα ὁ παντοδύναμος Θεὸς μπορεῖ νὰ τὰ κάνη· ποὺ αὐτὸς ὠρίσε τοὺς νόμους μέσα στὴ Φύση, κι' αὐτὸς μπορεῖ νὰ τοὺς μεταλλάξῃ καὶ νὰ τοὺς μετακινῆ, ὅπως θέλει!

Τέτοιο ἦτανε τὸ θαῦμα τῆς χήρας τοῦ Ἡλία. «ποὺ δὲν ἀδειασε ποτὲ τὸ πιθάρι τοῦ ἀλευριοῦ της· καὶ δὲν λιγόστεψε ποτὲ ἀπὸ τὴ ζάρα της τὸ λάδι» (Γ' Βασιλ. ιζ', 14). Τέτοιο ἦτανε καὶ τὸ θαῦμα τῶν χιλιάδων ἐκείνων ἀνθρώπων, ποὺ τοὺς ἔθρεψεν ὁ Σωτῆρας μας, μὲ ὀλίγα ψωμιά καὶ ψάρια, μέσα στὴν ἔρημο· καὶ ποὺ τότε τὰ περισσεύματα βρεθῆκανε πολὺ περισσότερα, παρὰ ὅση ἦτανε ἡ ἀρχικὴ προετοιμασία.

Ἐγὼ ὅμως ἐδῶ προσθέτω, πῶς κι' ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ, ἂν τὸ θελήσῃ, νὰ κάνῃ ἓνα τέτοιο θαῦμα. Μπορεῖ δηλαδὴ καὶ νὰ δώσῃ· μὰ καὶ νὰ κρατήσῃ, καὶ νὰ τοῦ μείνουνε αὐτὰ ποῦδωκε!

Πῶς μπορεί νὰ συμβῆ αὐτό; Μὲ τὴν ἐλεημοσύνη! Ἐκεῖνο τὸ χρῆμα πού τυχὸν θὰ ξοδέψῃ ὁ Χριστιανὸς γιὰ νὰ βοηθήσῃ φτωχοὺς, νὰ θρέψῃ πεινασμένους, νὰ ντύσῃ γυμνοὺς, νὰ γιατρέψῃ ἀρρώστους, νὰ προστατέψῃ ἀδικούμενους, καὶ τὰ τέτοια, εἶναι χρῆμα πού τὸ ξοδεύεις καὶ δὲν ξοδεύεται· πού τό σκορπᾶς καὶ τὸ δίνεις, κι' ὅμως δὲν φεύγει ἀπὸ κοντά σου. Εἶναι κι' αὐτὸ σὰν τὰ χρήματα πού ἔδωκαν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ στὴν Αἴγυπτο, γιὰ ν' ἀγοράσουνε σιτάρι. Καὶ μπορεί κανεὶς νὰ εἰπῇ, μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα, ὅτι ὅπως ἐκεῖνοι, ἔτσι καὶ οἱ ἄνθρωποι πού εἶναι ἐλεήμονες, ὅταν ἀδειάζουν τὰ σακκιά τους, ξαναβρίσκουνε τὰ χρήματά τους, χωρὶς νὰ τὰ στερηθοῦνε· «Καὶ θᾶναι μέσα στὸ σακκί του, τὸ χρῆμα πού ἔδωκεν ὁ καθένας τους».

**Αὐξομείωση τῆς στοργῆς
ἀνάλογα πρὸς τὸ βαθμὸ τῆς συγγένειας.**

Λένε πῶς συμβαίνει αὐτὸ τὸ παράδοξο· στὶς γενεαλογίες δηλαδὴ καὶ οτὶς συγγένειες, ὅσο ξεμακραίνουν, τόσο καὶ ἡ ἀγάπη κατεβαίνει ἀντὶ ν' ἀνεβαίνῃ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἰακώβ ἀγαποῦσε τὸν Ρουβὴμ περισσότερο, παρὰ ὅσον ὁ Ρουβὴμ τὸν Ἰακώβ. Καὶ ὁ Ἰακώβ πάλιν, ἀγαποῦσε περισσότερο τὰ παιδιὰ τοῦ Ρουβὴμ, τὰ ἐγγονάκια του δηλαδὴ, παρὰ ὅσον αὐτὰ τὸν παπποῦ τους τὸν Ἰακώβ, ἢ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰακώβ τὸν πατέρα του τὸν Ἀβραάμ. Ὡστε ἀν λογιᾶσῃ κανεὶς τὴν ἀγάπη, ὡς πρὸς τοὺς ἀνιόντες καὶ τοὺς κατιόντες, γιὰ τοὺς πρώτους μὲν λιγοστεύει, ὅσο προχωρεῖ κι' ἀνεβαίνει ἡ συγγένεια, γιὰ τοὺς δεύτερους δὲ μεγαλώνει. Καὶ δὲν εἶναι βέβαια φυσικὸ ν' ἀγαπᾷ ὁ Ἰακώβ περισσότερο τὸν Ἀβραάμ, πού ἦτανε παππούς του, ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ πού ἦτανε ὁ πατέρας του. Φυσικώτατο ὅμως ἦτανε καὶ αὐτό, ν' ἀγαπᾷ δηλαδὴ περισσότερο ὁ Ρουβὴμ τὰ παιδιὰ του, παρὰ ὁ Ἰακώβ τὰ ἐγγόνια του.

“Ὡστε κατ’ ἀνάγκην, ἂν συγκρίνη κανεῖς τὴ στοργὴ τοῦ Ἰακώβ, πρὸς τὴ στοργὴν ποῦ εἶχεν ὁ Ρουβὴμ πρὸς ἓνα ἀπὸ τὰ δυὸ του παιδιὰ, ἦτανε ἰσοζυγισμένη καὶ ἰσόρροπη· καὶ πρὸς τὰ δυὸ ὅμως παιδιὰ μαζί, ἦτανε βέβαια δυνατώτερη καὶ διπλῆ.

Ἦτανε λοιπὸν παρὰ πολὺ ἀποτελεσματικὴ ἡ ὑπόσχεση ποῦ ἔδωκεν ὁ Ρουβὴμ πρὸς τὸν πατέρα του τὸν Ἰακώβ, ὅταν τὸν παρακινούσε νὰ τοῦ ἐμπιστευθῆ τὸν Βενιαμίν, γιὰ νὰ τὸν πάη στὸν τοποτηρητὴ τοῦ Βασιληᾶ τῆς Αἰγύπτου, καὶ τοῦ ὑποσχότανε πὼς θὰ τὸν φέρη πίσω σῶο καὶ ἀκέραιο· ἂν δὲν σοῦ τὸν φέρω πίσω, τοῦ ἔλεγε, νὰ σκοτώσης καὶ τὰ δυὸ μου παιδιὰ· «Σκότωσε καὶ τὰ δυὸ μου παιδιὰ, ἂν δὲν σοῦ ξαναφέρω πίσω τὸν Βενιαμίν» (Γεν. μβ’ 37).

Ἡ καθοσίωσις αὐτῆ σὲ θάνατο τῶν δύο παιδιῶν τοῦ Ρουβὴμ ἀντὶ τοῦ Βενιαμίν κανένα ἀπολύτως κέρδος δὲν ἔφερεν στὸν Ἰακώβ· τοῦ προξενούσε μάλιστα καὶ ζημιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη ζημιὰ· γιὰτί, ἂν συνέβαινε ἓνα τέτοιο πρᾶγμα, ὁ Ἰακώβ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ παιδί του τὸν Βενιαμίν, θᾶχανεν ἔτσι καὶ τὰ δυὸ ἐγγονάκια του. “Ὡστε αὐτῆ ἡ συμφωνία καὶ αὐτῆ ἡ συνθήκη ποῦ ἐπρότεινεν ὁ Ρουβὴμ ἦτανε μιὰ συμφωνία ποῦ δὲν εἶχε βάση.

Ἡ ὑπόσχεσή του ὅμως ὡς τόσον ἀποδείχνει τρία πράγματα· πρῶτον τὴν ἰσχυρὴ πίεση καὶ τὸν ἀδίστακτο τρόπο ποῦ μεταχειρίσθηκεν ὁ Ρουβὴμ γιὰ νὰ καταπέιση τὸν πατέρα του νὰ στείλῃ τὸ παιδί του τὸν Βενιαμίν. Δεύτερον τὴν ἄκρα του προθυμία καὶ τὴν ζέση ποῦ εἶχε νὰ γλυτώσῃ, μὲ τὴν παρουσίαση τοῦ Βενιαμίν, τὸν ἀδελφὸ του τὸν Συμεὼν, ποῦ εἶχε κρατηθῆ στὴν Αἴγυπτο σὰν ὄμηρος. Καὶ τρίτον, τὴν βέβαιη καὶ ἀσάλευτην ἐλπίδα ποῦ ἔτρεφε, ὅτι θᾶφερεν πίσω μαζί μὲ τὸν Συμεὼν καὶ τὸν Βενιαμίν, ἔχοντας πεποίθησις στὴν τιμιότητα καὶ στὴ φιλαλήθεια τοῦ Αἰγύπτου “Ἀρχοντα.

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Ἡ μικρὴ συνοδεία μας εἶναι βλογγημένη, γιατί στή μέση της βρίσκεται ὁ Χριστός, πού εἶπε: «Ὅπου εἶναι μαζεμένοι δύο ἢ τρεῖς στὸ ὄνομά μου, εἶμαι ἀνάμεσά τους», «Ὅῦ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν». (Ματθ. ιη', 20). Βαθεῖα εἰρήνη μᾶς ἀποσκεπάζει σὰν ἀγιασμένη σκηνή, μακριὰ ἀπὸ τὸν ταραγμένον κόσμον.

Δὲν γνωρίζει κανένας τοῦ πᾶμε καὶ τί κάνουμε. Οἱ διασκεδάσεις μας εἶναι οἱ ἐσπερινοί, οἱ λειτουργίες, οἱ ἀγρυπνίες, οἱ παρακλήσεις, πού κάνουμε στὰ διάφορα ἐρημοκκλησιάκια καὶ στὰ μικρὰ μοναστήρια. Δὲν τὰ ξέρει ὁ κόσμος πού ζῆ μέσα στὴ σημερινὴ ταραχή. Κι' ἂν, κατὰ τύχη, κάποιον πού ζοῦνε μακριὰ ἀπὸ τὴ θρησκεία, βρεθοῦνε κοντὰ σὲ κανένα τέτοιο μοναστηράκι ἢ ρημοκκλησί, φεύγουνε μακριὰ του, τὸ καταφρονοῦνε. Ὅση ἀγάπη νοιώθουμε ἐμεῖς γι' αὐτὰ τὰ ταπεινὰ καταφύγια, ἄλλη τόση ἀπέχθεια νοιώθουνε γι' αὐτὰ οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι. Ἐμᾶς μᾶς θεωροῦνε γιὰ θρησκώληπτους, γιὰ ἀνόητους ἀνθρώπους, καὶ μᾶς ἀφήνουνε ἡσυχους, δόξα σοι ὁ Θεός. Ποῦ νὰ φανταστοῦνε πόση θερμὴ νοιώθει μέσα του ὁποῖος ζῆ αὐτὴ τὴν κρυφὴ ζωὴ, μακριὰ ἀπὸ τὰ πονηρὰ συστήματα τοῦ ζαλισμένου κόσμου!

*

Τώρα κάνουμε πιὸ συχνὰ τέτοια κατανυκτικὰ προσκυνήματα. ὦ! Πόσο ἀγάλλεται τὸ πνεῦμά μας, σὰν βρεθοῦμε μακριὰ ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ Βαβυλῶνα, σὲ κανένα ἐρημητήριο, τριγυρισμένο ἀπὸ βουνά, βουνά ἀγιασμένα, μὲ δεντράκια μοσκοβολημένα μὲ ταπεινὰ ἀγριολούλουδα! Ἡ ἀπλότητα ἀναπαύει τὴν ψυχὴ μας. «Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον Κυρίου πορευσόμεθα».

Προχθὲς πήγαμε στ' ἀγαπημένο μοναστηράκι τῆς ἀγίας Παρασκευῆς πού εἶναι κοντὰ στὴ Νέα Μάκρη, τὸ μοναστήρι τῆς Ευλοκέρizas. Ἀγιασμένος εἶναι ὅλος ἐκεῖνος ὁ τόπος. Ὅλα μοσκοβολοῦνε, τὸ χῶμα, τὰ δέντρα, τὰ χορτάρια, οἱ πέτρες. Μελίτσια, μυγάκια λογῆς - λογῆς, πεταλοῦδες καὶ χρυσοβασιλιάδες βουσβουνίζουνε γλυκά. Ἀπὸ δῶ πού στεκόμαστε μπροστὰ στὴν παλιὰ πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ, ἡ ματιὰ μας εὐφραίνεται ἀπὸ τὸ ἐξᾶίσιο πανόραμα πού ἀπλώνεται κατὰ τὴν Ἀνατολή. Ἡ θάλασσα εἶναι καταγάλανη καὶ δροσερὴ, ἀνάμεσα στὴ στεριά πού πατοῦμε καὶ στὴν Εὐβοία. Πέρα φαίνεται ὁ κόρφος τοῦ Μαραθῶνα. καὶ στρίβει μ' ἕναν μακρὸν καὶ χαμηλὸν κάβο, τὸ Σοῦλι, πού τρα-

βᾶ κατὰ τὸν σορόκκο - λεβάντη. Μπροστά μας εἶναι ἡ Νέα Μάκρη, καὶ παραδῶθε, ὁ ἐληώνας μὲ τὸ κοκκινόχωμα.

Ἀποπίσω ἀπὸ τὸ μοναστήρι, στέκονται ὀλόρθα κάτι παλληκαρόβουνα, μυτερὰ καὶ παραῤῥενα, τὰ βορεινὰ δυναμάρια τῆς Πεντέλης. «Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου».

*

Βγαίνει γιὰ νὰ μᾶς καλωσορίσῃ ἡ ἡγουμένη Μαρκέλλα, μορφὴ ὅσια, ὅμοια μὲ τὴν ἁγία Παρασκευὴ πού ζωγραφίζουμε στὰ εἰκονίσματα. Τὸ σεμνὸ πρόσωπό της ἀκτινοβολᾷ μέσα στὸ μαῦρο ράσο. Ἀληθινὴ καὶ ἄξια νύμφη τοῦ Χριστοῦ, λάμπει ἀπὸ τὴ χαρὰ πού χαρίζει ὁ Κύριος σὲ κείνους πού τὸν ἀγαπήσανε περισσότερο ἀπὸ γονεῖς καὶ ἀδελφούς, καὶ πού ὑπομένουνε γιὰ τὸνομά του ἀπίστευτες στενωχώριες, κάθε λογῆς στέρρηση κάθε κακοπάθησι, κάθε ἀγωνία, πού θὰ κάνανε νὰ δειλιάσῃ κι' ὁ πιὸ σκληρόκαρδος ἄντρας. Ἡ πίστη κι' ἡ προσευχὴ της ἔκανε ν' ἀνίση ἡ ξερὴ ἔρημο σὰν τὸ κρίνο. Νεώτατη κι' ὀλομόναχη ἤρθε πρὶν ἀπὸ χρόνια σὲ τοῦτο τὸ ἔρημο κι' ἄγριο μέρος, καὶ κάθησε μέσα στὰ ἐρείπια πού φωλιάζανε τὰ τσακάλια. Ἐπὶ μῆνες δὲν ἔβλεπε ἄνθρωπο. Χειμῶνας βαρὺς τὴν ἔζανε. Οἱ βοριάδες οὐρλιάζανε, ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ πέλαγο. Μὰ αὐτὴ εἶχε ρίξει τὴν ἀγκυρα τοῦ Χριστοῦ καὶ καρτεροῦσε.

*

Μιὰ μέρα χειμωνιάτικη, ἐκεῖ πού διάβαζε τὸ ἀπόδειπνο, κατὰ τὸ βράδυ, ἄκουσε στὴν ἔρημη αὐλὴ, ἀπὸ πίσω της, βαρεῖα πατήματα, πού ἐρχόντανε ἀπὸ τὸ μέρος πού εἶχε ξεθάψει κάποια κόκκαλα, ὕστερ' ἀπὸ ἓνα ὄνειρο. Ἐνοιωσε πὼς ἐκεῖνος πού περπατοῦσε, στάθηκε ἀπὸ πάνω της, ἔξ' ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά. Γυρίζει, καὶ βλέπει ἓναν καλόγερο ὡς τριανταπέντε χρονῶν, σκελετωμένον, μὲ μαῦρα κι' ἀνάρια γένεια, πού βαστοῦσε στὴν παλάμη του ἓνα φῶς. Δὲν τρώμαζε. Τῆς λέγει: «Σὲ εὐχαριστῶ πού ξέθαψες τὰ λείψανά μου. Ὀνομάζομαι Ἐφραίμ». Καὶ χάθηκε.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, τὸν ἔβλεπε συχνὰ στὸνειρό της, καὶ τὴν στήριζε, λέγοντάς της πὼς θὰ τὴν προστάτευε. Μὰ εἶχε κι' ἄλλους προστάτες, τὴν ἁγία Παρασκευὴ καὶ τὸν ἅγιο Γιώργη.

*

Γιὰ νὰ συντομέψουμε τὴν ἱστορία, σιγά-σιγά μέρεψε ἐκεῖνο τὸ ἄγριο πετρομάζωμα καὶ ξανάγινε μοναστήρι. Ἡ γλυκειὰ κι' ἡσυχὴ Μαρκέλλα τράβηξε κοντά της κάμποσες νέες μοναχές, πού ἀφοσιωθήκανε σ' αὐτὴ. Τώρα εἶναι δέκα, οἱ μακάριες, τύποι καὶ ὑπογραμμοὶ τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ὑπακοῆς, σεμνώματα

ἀληθινὰ τοῦ γυναικείου γένους, πού κατάντησε σήμερα ἀναιδέστερο ἀπὸ τὸ ἀνδρικό.

Πῶς ζοῦνε αὐτὲς οἱ ψυχές; Ποιά μυστηριώδης δύναμη τις συντηρεῖ; Ἡ δύναμη αὐτὴ εἶναι ἡ πίστις κ' ἡ ἐλπίδα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἀκατάλυτη μέσα σ' αὐτὰ τὰ ἀσθενικά σώματα. Κι' ὄχι μονάχα αὐτό, ἀλλὰ μέσα στὴ φτωχὴ φωλιά τους βρόηκανε καταφύγιο κι' ἄλλα πουλάκια τοῦ Θεοῦ 15 ὄρφανά, ἀπὸ ἐνὸς χρόνου ὡς 18 χρονῶν! Ὡ πλούσια φτώχεια, πού ντροπιάζεις τὸν φτωχὸ πλοῦτο πού ἔχουνε οἱ πλούσιοι!

*

Ἄφοῦ μιλήσαμε λίγο μὲ τὴν ἡγουμένη, κτύπησε τὸ σήμαντρο ἐπειδὴ ἦτανε ἡ ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ. Σαββατόβραδο, παραμονὴ τοῦ Παραλύτου.

Μπήκαμε μέσα στὴ μικρὴ ἐκκλησία, πού μοσκοβολᾷ ἀπὸ τὸ λιβάνι κι' ἀπὸ τὰ κεριά, ἀλλὰ περισσότερο ἀπὸ τὸ λείψανο τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ.

Μία ἀπὸ τὲς μοναχὲς διάβασε τὴν Ἐνάτη Ὁρα, καὶ κατόπι τὸν Προοιμιακό. Ἐπειτα ψάλαμε τὰ ἀναστάσιμα, τὰ στιχηρὰ τοῦ Παραλύτου, καὶ μὲ μεγάλῃ κατάνυξη τὸ δοξαστικὸ «Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα...». Μετὰ τὴν εἴσοδο, εἶπαμε τὸ «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε» κ' ὕστερα ψάλαμε τὰ στιχηρὰ τοῦ Πάσχα «Ἀναστήτω ὁ Θεός», τὸ δοξαστικὸ τοῦ Παραλύτου «Ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σιλομάντος», καὶ νῦν «Ἀναστάσεως ἡμέρα» καὶ τέλος τ' ἀπολυτίκια.

Σ' ὅλον τὸν ἑσπερινό, μαζὶ μὲ τὴν ψαλμωδία κελαιδούσανε μὲ τὴ δροσερὴ φωνή τους τὰ χελιδόνια, πού ἔχουνε κάνει τὴ φωλιά τους στὴ σκεπὴ τῆς μικρῆς ἐκκλησιᾶς, μιὰ ὄργια πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας. Ψέλνανε κι' αὐτὰ μαζὶ μας σὰν νᾶτανε ἀγγελάκια, πετῶντας γύρω στὴ φωλιά τους, χαρούμενα κι' ἄφοβα, ἐπειδὴ ξέρονε πόσο τ' ἀγαποῦνε οἱ ἀδελφὲς καὶ τὰ παιδάκια. Τὰ μικρὰ πουλάκια βγάζανε τὰ κεφάλια τους ἀπὸ τὴ φωλιά, καὶ κυττάζανε κάτω καὶ μουρμουρίζανε καὶ κεῖνα. Ἁγιασμένα πουλάκια, γεννημένα στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ.

Ἄπ' ἀνάμεσα, ἀκουγότανε ἀπ' ἔξω μαζὶ μὲ τὲς ψαλμωδίες, ἡ φωνὴ τοῦ γαϊδουριοῦ, τὸ γλιμίντρισμα τ' ἀλόγου, ἡ τρεμουλιαστὴ φωνὴ τῆς κατσίκας, τὰ πρόβατα, οἱ σκύλοι, κι' ἀπάνω στὸ παλιὸ κυπαρίσσι τῆς αὐλῆς, μυριάδες πουλάκια πού κελαιδούσανε σὰν νᾶτανε ἀγιασμένα πνεύματα, σὰν νᾶτανε τὰ νήπια πού ἔσφαξε ὁ Ἡρώδης.

«Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι. Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἔρπετά καὶ πετεινὰ πτερωτά».

Πόσο ἀπλᾶ καὶ τιποτένια δίχως καμμιά ἀξία γιὰ τοὺς πολλοὺς ἀνθρώπους, εἶναι ὅλα τοῦτα ποὺ συνταιριάζονται, γιὰ νὰ μᾶς κάνουνε νὰ μὴ νοιώθουμε πιὰ τὸ βαρὺ σῶμά μας, καὶ νὰ μᾶς ἀνεβάσουνε ἀπὸ τῆ γῆ στὸν οὐρανό, νὰ μᾶς περάσουν ἀπὸ τὸν θάνατο στὴ ζωὴ! "Ὅλα εἶναι φτωχά, πάμφτωχα! Ὡστόσο, ὅλα τὰ πλούτη τοῦ κόσμου δὲν ἀξίζουνε τίποτα μπροστά σ' αὐτά. Ὡ πλούσιοι κ' ὑπέρπλουτοι, πόσο φτωχοὶ καὶ πάμφτωχοι ἦσατε! Τὸν πλοῦτο σας τὸν γνωρίζω καὶ τὴν εὐτυχία σας τὴν ἔχω δοκιμάσει. Τὰ πλούτη σας εἶναι ψεύτικα, μὰ ἡ φτώχεια σας εἶναι ἀληθινὴ φτώχεια!

Ποιὸς ἔχει στὴ ζωὴ του νὰ δείξῃ ἄλλο ἀπὸ μικρολογία κ' ἀπὸ ματαιότητες καὶ ἴσκιους; Ἐνῶ τοῦτες οἱ ταπεινὲς ψυχὲς ζοῦνε ζωὴ ἀληθινὴ, βυθισμένες στὸν βυθὸ τοῦ ἑαυτοῦ τους, ἐκεῖ ποὺ ἔχουνε κρυμμένον τὸν καλὸ μαργαρίτη καὶ τὴ μακάρια ἐλπίδα.

*

Ἀπόψε καθήσαμε μαζὺ τους στὴν πνευματικὴ τράπεζα, κ' ἤπιαμε «τὸν καινὸν οἶνον» ποὺ βγαίνει ἀπὸ τ' ἀθάνατο κλῆμα, τὸν Χριστό. Καὶ νοιώσαμε τὴν ἀκατάλυτη δύναμή του, ποὺ μπροστά της γίνονται ὅλα στάχτη καὶ κουρνιαχτός.

Ποῦ εἶναι οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ ἐξουσιαστὲς τῆς γῆς, οἱ φημισμένοι τοῦ κόσμου; Ἀπὸ τώρα εἶναι τυλιγμένοι μὲ τὰ σάβανα τους, οἱ δυστυχεῖς, καὶ θαρροῦνε πὸς εἶναι ζωντανοί! Νά! Ὁ κόσμος εἶναι γεμᾶτος σκέλεθρα, σὰν τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰωσαφάτ, μὰ δὲν βρίσκεται κανένας προφήτης γιὰ νὰ τὰ ζωογονήσῃ. Πεθάνανε τὸν αἰώνιο θάνατο! Γιατὶ ἦτανε προσκαλεσμένοι στὴν τράπεζα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν καταφρόνησανε. Καὶ καθήσανε στὴν τράπεζα τοῦ Χριστοῦ οἱ φτωχοὶ κ' οἱ ταπεινοὶ κ' οἱ καταφρονημένοι, «τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ ἐξουθενημένα», τοῦτες οἱ φρόνιμες παρθένες, ποὺ βρίσκουνε καταφύγιο στὰ μοναστήρια καὶ στὰ ρημοκλήσια. Οἱ ἔξυπνοὶ τοῦ κόσμου κουνοῦνε τὰ κεφάλια τους, κυττάζοντάς τες μὲ καταφρόνηση. Οἱ πεθαμένοι λυποῦνται τοὺς ζωντανούς, οἱ βρυκολάκοι περιπαίζουνε τοὺς κληρονόμους τῆς ἀθανασίας!

«Καὶ εἶδον ἓνα Ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἔκραζεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι. Δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν».

Αὐτὰ συλλογιζόμενα, καθισμένος σ' ἓνα πεζούλι τῆς αὐλῆς τοῦ μοναστηριοῦ. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψει πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, κ' ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ. «Ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. Ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ».

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Ἡ ἐποχὴ τοῦ ὑπαιθρου καὶ τοῦ βουνοῦ

**ΑΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΚΔΡΟΜΑΣ
ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΜΙΑΝ ΔΦΑΝΤΑΣΤΟΝ ΨΥΧΙΚΗΝ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΝ
Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΙΕΡΑ ΡΙΓΗ**

Μία ἀναμφισβήτητος πραγματικότης

Τὸ ὑπαιθρο καλεῖ τὸν κόσμον τῶν πόλεων κοντὰ του. Εἶναι ἡ ἐποχὴ πού ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς ἐξοχῆς τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς θάλασσας προσφέρει ὅλη τὴ γοητεία καὶ τὰ θέληγτρά της. Εἶναι μιὰ θρησκεία πού προσκαλεῖ τοὺς πιστοὺς της στὴν λατρεία τῆς φύσεως καὶ στοὺς θεοὺς της. Αὐτὴ ἡ φυσιολατρεία συνυφασμένη μετὰ τὴν ψυχὴ τὴν ἑλληνικὴν δὲν εἶναι ξένη καὶ πρὸς τὴν ἄλλη τὴν μεγάλην θρησκείαν τὴν χριστιανικὴν. Εὐλογημένο τὸ βουνὸ πού ὑπῆρξε σὲ πλείστες ὄσες περιστάσεις θεοστάδιο καὶ τόπος διδασκαλίας τοῦ Θεοῦ, θαυμάτων, ἀγωνίας, καὶ μαρτυρίου. Εὐλογημένη καὶ ἡ θάλασσα πού ἡ παρουσία καὶ ἡ θαυματουργικὴ πνοὴ καὶ ἐκδήλωσις τοῦ Λυτρωτοῦ ἔδωσαν σ' αὐτὴν καὶ κάποιο ἄλλο περιεχόμενο εὐρύτερο καὶ βαθύτερο. Ἔτσι, ὅ,τι εἶναι σήμερον βουνό, θάλασσα καὶ γενικώτερα φύσις ἔχει στενωτάτο τὸ δεσμό του μετὰ τὴν ζωὴ καὶ τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ. Τὸ θρόισμα τῶν δένδρων, τὸ τραγοῦδι τῆς ἀκρογιαλιᾶς, ὁ ρόχθος τοῦ κύματος, αἱ συμφωνίαι τῶν πουλιῶν ὅλα συνθέτουν μαζί μετὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς θείας δημιουργίας καὶ τὸ ποίημα μιᾶς θρησκείας πού τὴν ἔθεμελίωσε τὸ πέρασμα τοῦ θεοῦ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ τὴν αἰσθάνεται βαθειὰ τὴν φυσιολατρείαν ἀλληλένδετη πρὸς τὴν λατρείαν τὴν χριστιανικὴν. Ἡ φύσις πού καλεῖ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τὸν κόσμον τῶν πόλεων νὰ ζήσῃ στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ἐξοχῆς ἐπάνω στὸ βουνὸ καὶ κοντὰ στὴ θάλασσα προσκαλεῖ ταυτόχρονα καὶ τὴν ψυχὴ τὴν ἑλληνικὴν σὲ μιὰ ἀνάτασι καὶ σὲ ἓνα ἀγκάλιασμα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Εἶναι μιὰ πραγματικότης πού ἐκδηλώνεται μετὰ τὸ ξαλάφρωμα τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸν φόρτο τῶν ὑλιστικῶν μεριμνῶν. Αὐτὴ ἡ φωνὴ ἑνὸς μεγάλου μέρους τοῦ κόσμου τῶν πόλεων πρὸς τὸ ὑπαιθρο καὶ τὴν ἐξοχὴ γενικώτερα ἔστω καὶ γιὰ ἓνα διήμερον χρονικὸ διάστημα ἀποτελεῖ μιὰ λύτρωσι πολλοπλή ἀπὸ τὸν ἱλλιγγο μιᾶς ζωῆς πού κλείει μέσα της τὴν ματαιότητα. Αὐτὸ ὡς τόσο τὸ διήμερον τῆς λυτρώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐπιβάλλει καὶ ὠρισμένες ἐκπληρώσεις κάποιων βασικῶν προϋποθέσεων. Ὁ κόσμος αὐτὸς τῶν ἐξορμήσεων πρὸς τὸ ὑπαιθρον. λησμονεῖ ὅτι ἔχει μιὰ ὀφειλὴ ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχικῆς του χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως. Καὶ ἡ ὀφειλὴ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τῶν εὐχα-

ριστιῶν του ὑπὸ τὴν μορφή τῆς προσευχῆς. Ἡ προσευχή καὶ ἡ ἱερουργία εἰς τὴν ἔξοχὴ μέσα εἰς τὴν ἀνοιξιάτικη ἀτμόσφαιρα τῆς φύσεως προσφέρει τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἰκανοποίησι στιγμῶν γεμάτων μυστικισμοῦ. Αὐτὸ ἀπεδείχθη ἀπὸ τὶς ὑπαίθριες ἱεουργίες ποὺ ἐπανειλημμένως ἐτελέσθησαν σὲ ὠρισμένες κατασκηνώσεις καὶ συγκεντρώσεις. Ἡ καθιέρωσις ἔστω καὶ προχείρων ἱεουργιῶν τοῦ ὑπαίθρου ὑπὸ τῶν ἐκδρομικῶν σωματείων τὰ ὁποῖα ὀργανώνουν συστηματικὰς καὶ πολυμέρους κάποτε ἐξορμήσεις πρὸς τὸ ὑπαίθρον θὰ ἔπρεπε ἴσως ν' ἀποτελῆ μίαν ἀπὸ τὶς πλέον βασικὰς γραμμὰς τῶν ἐκδρομικῶν προγραμμάτων. Ἐνας ἱερεὺς θὰ ὑπάρξῃ πάντοτε καὶ παντοῦ γιὰ νὰ δεχθῆ τὴν πρόσκλησι νὰ τελέσῃ μίαν ὑπαίθριον ἱεουργίαν εἴτε ὡς ἀπλοῦν ὄρθρον εἴτε ὡς λειτουργίαν εἴτε καὶ ὡς ἑσπερινόν. Ἐνας ὑπαίθριος ἑσπερινὸς ἰδίως θὰ προσφέρῃ ἀναμφισβητήτως στοὺς ἐκδρομεῖς τὸ ρίγος, μιᾶς θρησκευτικῆς συγκινησεως καὶ χαρᾶς. Ἀκόμη καὶ ἂν παρουσιάζεται ἡ ἀπουσία ἑνὸς λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου ἢ τέλεισι ἑνὸς προχείρου ἑσπερινοῦ ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ἐκδρομῶν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἔχουν γινῶσιν τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργῆ τὴν ἀτμόσφαιρα ἑνὸς βαθυτάτου θρησκευτικοῦ μυστικισμοῦ καὶ νὰ προκαλῆ ζωηρότερη τὴν ψυχικὴ ἀνάτασι.

*

Παράλειψις μεγάλη ἀσφαλῶς ἢ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς ἱερᾶς ὑποχρεώσεως τῆς εὐχαριστίας πρὸς τὸν δημιουργὸν τῆς φύσεως ὑπὸ μορφήν μιᾶς προσευχῆς καὶ ἱεουργίας. Ἄς μὴ θεωρηθῆ ὡς οὐτοπία ἢ ἀντίληψις αὐτὴ ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι προσωπικὴ ἀλλὰ εὐρίσκει σύμφωνον καὶ ἕνα πολὺν ἄλλον κόσμον. Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἡ ἐκδήλωσις τοῦ σεβασμοῦ αὐτοῦ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον σημειοῦται καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν πολιτισμένων εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Ἡ προσευχὴ των εἰς τὶς ἐκδρομὰς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ εἰς τὶς μεγάλας ἐξορμήσεις των ἕξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πατρίδος των. Ἡ ἐπίσκεψις τῶν ναῶν καὶ εὐλάβειά των εἶναι σημεῖα χαρακτηριστικὰ τοῦ πολιτισμοῦ των ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Δὲν εἶναι ἡ ἀπλὴ περιέργεια ποὺ κατευθύνει τὰ πλήθη των ἐκδρομῶν πρὸς ἐπίσκεψι τῶν κυριωτέρων ἐκκλησιῶν τῶν πόλεων ποὺ ἐπισκέπτονται. Εἶναι τὸ αἶσθημα τῆς θρησκευτικῆς εὐλαβείας ποὺ ὑπαγορεύει τὸ εὐλαβικὸ τους προσκύνημα πρὸς τοὺς ναοὺς. Αἰσθάνονται ὑποχρέωσι των ἱερῇ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὶς ἐκκλησίας ὡς ἐκδήλωσι καὶ ὑποχρέωσι εὐχαριστιῶν των διὰ τὴν ὁμαλή συνέχισι τῆς ἐκδρομῆς των. Ἀσχετὴ ἴσως πρὸς τὴν ἐκδήλωσι αὐτὴ τῆς εὐλαβείας τῶν ξένων ἐκδρομῶν ἢ ὑποχρέωσις τῶν ἰδικῶν μας εἰς τὶς βραχυχρόνιες ἔστω ἐξορμήσεις των εἰς τὸ βουνό, τὴν θάλασσα, τὸ ὑπαίθρον ἔχει καὶ ἄλλο νόημα. Τὸ νόημα τῆς

ψυχοσυνθέσεως τοῦ Ἕλληνος πού ἡ ὑπαρξίς του ἡ ἐσωτερική καί ἡ ἐξωτερική εἶναι στενωτάτα συνυφασμένη μέ τὸ πνεῦμα καί τὸν βαθύτερο κόσμο τῆς θρησκείας. Καί ξαναγυρίζουμε στὶς ἐκδρομικὲς ἐξορμήσεις τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Οἱ ἰθύνοντες καί οἱ ὀργανώνοντες τὶς καλοκαιρινὲς αὐτὲς διαρκείας ἡμερῶν ἐκδρομὲς, θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνουν ἀπαραιτήτως εἰς τὰ προγράμματα τῶν ἐκδρομῶν καί τὴν τέλεσι καθ' οἷονδήποτε τρόπον μίας ὑπαίθριου λειτουργίας. Ἐξοχόν ἄν ἡ ὑλιστικὴ ἐποχὴ ἔχει ἐκτοπίσει ἀπὸ τὴν ζωὴ μας ὀρισμένες ἐκδηλώσεις ἄσχετες μέ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑλισμοῦ. Ἡ συγκίνησις πού προκαλεῖ ἡ θρησκεία στὶς τελετουργικὲς τῆς ἐκδηλώσεις παραμένει ἀκλόνητη καί ἀναλλοίωτη. Τὴν συγκίνησι αὐτὴν θὰ τὴν αἰσθανθῆ ἄνευ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὁ κόσμος τῶν διαφόρων ἐκδρομῶν ὅταν κληθῆ νὰ παρακολουθήσῃ μίαν ὑπαίθριον τελετουργίαν καί συμμετάσχη εἰς μίαν δέησι πρὸς τὸν δημιουργὸ τῆς Φύσεως. Ἡ φύσις ἐπαυξάνει τόσο τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα, ὥστε ἡ συγκίνησις νὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ κάθε ἄλλη περίπτωσι. Μιὰ ψυχικὴ μυσταγωγία πού θὰ συνοδεύῃ τὸ ἱερὸν ρίγος τῆς γιὰ πολλὰ ὥρες τοὺς ἐκδρομῆς καί θὰ τοὺς φέρνῃ πλησιέστερα πρὸς τὸν μεγάλο δημιουργό. Καί φανταζόμεθα τὸ ρίγος αὐτὸ ὅταν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ὥρα πού βασιλεύει ὁ ἥλιος ἀντηχήσῃ μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ὑπαίθρου ἢ καί ἐπάπῃ στὸ βουνό ὁ ἀρμονικὸς ἐπιλύχνιος ὕμνος.

Φῶς ἱλαρὸν ἀγίας δόξης.

.....
Ἰδόντες φῶς ἐσπερινόν.

Ἐχει τόσην ποίησι ἡ θρησκεία ἡ ὀρθόδοξη, ὥστε θὰ πρέπει νὰ τὴν ζῆ καί νὰ τὴν ἀγκαλιάζῃ στὴν ψυχὴ του κάθε χριστιανὸς παντοῦ ὅπου καί ἂν εὐρίσκεται. Τὸ ὑπαίθρο καθιστᾷ τὴν ψυχὴ μας περισσότερο πρόσφορη γιὰ νὰ δεχθῆ τὴν ποίησι αὐτὴν καί ἀναβαπτισθῆ στὰ ὠραία τῆς νάματα...

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

«Ποία φυλακὴ οὐκ ἔσχε σε δέσμιον; ποία Ἐκκλησία οὐκ ἔχει σε ρήτορα; Δαμασκὸς μέγα φρονεῖ ἐπὶ σοὶ Παῦλε· εἶδε γὰρ σε σκελισθέντα φωτί· Ρώμη σου τὸ αἷμα δεξαμένη, καὶ αὐτὴ κομπάζει· ἀλλ' ἡ Ταρσὸς πλέον χαίρει, καὶ πόθῳ τιμᾷ σου τὰ σπάργαντα. Ἄλλ' ὦ Παῦλε Ἀπόστολε, τὸ καύχημα τῆς οἰκουμένης, προφθάσας ἡμᾶς στήριξον».

(Κοντάκιον, Ἦχος β'.)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Ὁ γερο - ἄσκητῆς Δωρόθεος.

Διηγείται ὁ Παλλάδιος, πὼς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια κί ὡς πέντε χιλιόμετρα μακρὰ ζοῦσε σ' ἓνα τόπο πού τὸν ἔλεγαν «ἐρημικὰ» κάποιος Γέροντας Θηβαῖος ἐσκητῆς, πού τ' ὄνομά του ἦτανε Δωρόθεος. «Σ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν γερο-ἄσκητῆ με παρέδωκε -λέει- ὁ πρεσβύτερος Ἰσίδωρος, πού εἶχε ὀρισθῆ σὰν ξενοδόχος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξάνδρειας». Ἐπῆγα λοιπὸν νὰ μαθητέψω κοντά του, πολὺ μικρὸς ἀκόμη στὴν ἡλικία. Ὁ Γέροντας λοιπὸν αὐτὸς ἐβασάνιζε ὀλημερίς τὸ σῶμά του με σκληραγωγίες μεγάλες. Καί, ντάλα μεσημέρι, πού ὁ ἥλιος ἦτανε ἀψὺς κί ἄναβε σὰν καμίνι ἡ ἔρημος, κατέβαινε στὴν ἀκροθαλασσιὰ κί ἐμάζευε λιθάρια γαί κοτρώνια κί ἔκτιζε μ' αὐτά, κελλιά, πού τὰ παραχωροῦσε κατόπιν σ' αὐτοὺς πού δὲν εἶχανε, καί πού ἦτανε ἀνήμποροι νὰ κτίσουνε.

Κί ὅταν κάποτε τοῦ εἶπα—Τί κάνεις αὐτοῦ, Πατέρα μου; Σὲ μιὰ τέτοια περασμένη ἡλικία σὰν τῆ δική σου, δὲν εἶναι καθόλου σωστὸ ν' ἀφήνης τὸν ἥλιο νὰ σοῦ ψήνη τὸ κορμί σου καί νὰ σὲ θανατώνη. — Τί εἶπες, μοῦ εἶπε, πὼς αὐτὸ πού κάνω θὰ με σκοτώσῃ; Μάθε λοιπὸν πὼς θὰ τὸ σκοτώσω ἐγώ...

Ἡ καθημερινὴ του τροφή ἦτανε λίγο ψωμί, καί πότε πότε λογιῆς λογιῆς ἀγριόχορτα, καί νερὸ ἔπινε ἓνα μονάχα ποτήρι. Καί παίρνω μάρτυρα τὸν ἅγιο Θεό, πὼς δὲν τὸν εἶδα ποτέ μου οὔτε τὰ πόδια του ν' ἀπλώσῃ, οὔτε νὰ πλαγιάσῃ σὲ κρεββάτι ἢ σὲ ψάθα ἢ κί ἐπάνω σὲ κανένα καναπέ· παρὰ ὅλη τῆ νύκτα ἐκαθόντανε σ' ἓνα σκαμνί κί ἔπλεκε ψάθες ἀπὸ φοινικόφυλλα γιὰ τῆ συντήρησή του.

Κί ἐπειδὴ ἐθάρρεψα πὼς θὰ θελήσῃ νὰ κάνω κί ἐγὼ τὰ ἴδια, ζήτησα κί ἔμαθα ἀπὸ παλαιότερους ὑποτακτικούς του, πὼς πάντα του τὴν ἴδιαν ἄσκησιν ἔκανε, καί πὼς ποτέ του δὲν ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ ἔξαργητοῦ καί θεληματικά του· παρὰ πὼς τὸν ἔπαιρνε πότε πότε ὁ ὕπνος ἐπάνω στὴ δουλειά του, κί ἔκλεινε γιὰ λίγο τὰ μάτια του· καί μερικὲς φορές μάλιστα, ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ νύστα, τοῦπεφτε ἀπὸ τὸ στόμα του ἡ μπουκιά τοῦ ψωμιοῦ.

Κάποτες λοιπόν, πού τόν ἐβίαζα καί τόν ἐκλιπαροῦσα νά πлагιάση λιγάκι ἐπάνω στήν ψάθα μου εἶπε στενοχωρημένος—“Αν μπορῆς νά τὸ καταφέρῃς νά κοιμηθοῦνε λίγο οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, τότε θά δεχθῶ κι’ ἐγώ ὁ ἀσήμαντος αὐτὸ πού λές. Κι’ ὅταν μ’ ἔστειλε μιὰν ἄλλη φορά νά φέρω μεσημεριάτικα νερὸ ἀπὸ κάποιο πηγάδι, εἶδα μιὰν ὄχεντρα πού ἦτανε κουλουριασμένη ἐκεῖ. Ἐγύρισα λοιπόν πίσω καταφοβισμένος καί τρεχᾶτος, καί τοῦ εἶπα—“Ἀββᾶ μου, πᾶμε χαμένοι· γιατί στὸ πηγάδι πού παίρνομε νερὸ εἶναι μιὰ ὄχεντρα. Κι’ ἐκεῖνος ἔχαμογέλασε καί κυττάζοντάς με σοβαρὰ κι’ ἐπίμονα στὰ μάτια, μου εἶπε, κουνώντας τὸ κεφάλι του—“Αν λοιπόν ὁ Σατανᾶς βάλῃ στὸ νοῦ του, νά ρίξῃ σὲ κάθε πηγάδι σκολίδες ἢ χελῶνες ἢ ὄχιές, ἢ ἄλλα τέτοια φαρμακερὰ σερπετά, ἐσύ δὲν θά ξαναπιῆς νερό; Κι’ ἐβγήκε παρευθύς καί τράβηξε πρὸς τὸ πηγάδι κι’ ἐγέμισε μόνος του τὸν κάδο. Καί ὕστερα ἐχάραξε τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ ἐπάνω στὸ νερό, ἦπιε αὐτὸς πρῶτος καί εἶπε καί σὲ μένα — “Ὅπου βρίσκεται τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, ἐκεῖ ἡ κακία τοῦ Σατανᾶ δὲν ἔχει καμμιά μπόρεση.

Πῶς πρέπει νά καταπολεμοῦμε τὶς σαρκικὲς ἐπιθυμίες.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἀνιστορᾷ γιὰ τὸν ἅγιο Βενέδικτο, πῶς τὸν καιρὸ πού ἀσκήτετε μέσα στήν ἔρημο, τοῦ ἐφανερώθηκε μπροστά του ὁ Πειρασμὸς σὰν ἓνα μαῦρο πουλί, πού τὸ λένε κοτσίφι. Καί μὲ τόση θάρρητα καί μὲ τόσην ἀναίδεια ἐφτερούγιζε γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπό του, πού ἂν ἤθελε ὁ Ἅγιος, δὲν εἶχε παρὰ ν’ ἀπλώσῃ τὰ χέρια του καί νά τὸ πιάσῃ.

Ἐκατάλαβεν ὁμοῦς ὁ Ὅσιος, πῶς αὐτὸ ἦτανε μιὰ ἐνέδρα καί μιὰ ἐπιβουλὴ τοῦ Σατανᾶ. Ὡπλισε λοιπόν τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ σημεῖο τοῦ ζωοποιοῦ

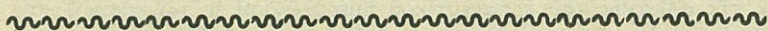
Σταυροῦ, κι’ ἀμέσως ὁ ἐχθρὸς ἐγίνηκεν ἄφαντος.

Δὲν ἐπέρασεν ὁμοῦς παρὰ πολὺ λίγος καιρὸς, καί τέτοια πείραξη καί τέτοια ἐπιθυμία τῆς σάρκος ἀναψε μέσα του, σὰν φωτιά, πού τόση δὲν τοῦ εἶχε ξανασυμβῆ ὡς τότε ποτέ· κι’ ἐθόλωσε κυριολεκτικὰ τὸ μυαλό του. Τοῦ ἤλθε λοιπόν στή θύμησή του κάποια γυναικίκα, πού τὴν εἶχεν ἰδῆ κάποτε, ὅταν ἦτανε ἀκόμη νέος. Καί ὁ

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΑ ΚΑΡΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΥΝΑΚΙΑ

ΤΑ ΚΑΡΟΥΛΙΑ

Ἐκεῖ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἄθω, εἰς τοὺς προβούρους τοῦ «Καρμηλίου», ἀρχίζουσιν, ἐκτεινόμενα εἰς ἀπόκρημον πρὸς τὴν θάλασσαν κατωφέρειαν, τὰ φοβερὰ καὶ τὴν θέαν ἀκόμη, «Καρούλια». Τόπος ἀπαρηγόρητος, μηδὲ ἴχνος χλόης, μηδὲ σταγῶν πηγαίου ὕδατος, ξηρότης ἄκρα, πέτρα ἐπὶ πέτρας ὅπου μικρὰ κοιλότης καὶ συμπαγῆς βράχος ἢ ὅλη περιοχὴ, ἢ δὲ κλίσις τόσον ἀπότομος ὥστε ἀπὸ θαλάσσης, νομίζει τις αὐτὴν κρεμάμενον πίνακα μὲ ζωγραφισμένους ἐν αὐτῷ τοὺς λευκοὺς οἰκίσκους τῶν ἀναχωρητῶν, διότι ἀναχωρηταὶ καὶ ἐκτὸς τοῦ κόσμου λογίζονται οἱ οἰκῆτορες τῶν «Καρούλιων», «τὰ πετροχελήδονα τοῦ Ὁρους», κατὰ τινα λογογρά-

δαίμονας τοῦ τὴν ἔφερνε μπροστά του ὀλόσωμη· καὶ τόσο πολὺ ἐπυρώθηκε ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίᾳ τῆς σάρκας, ὥστε ἔχασεν ὅλως διόλου τὴν ψυχικὴ του γαλήνη καὶ λίγο ἔλειψε νὰ ξαναγυρίσῃ στὸν κόσμον.

Ἄλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τὸν ἐβοήθησε, κί' ἐφύσησε μέσα του ἀγέρας ἀντικρούσης, πού ὑψωσε τὸ λογισμό του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ μπόρεσεν ἔτσι νὰ καταπολεμήσῃ τὸν ἐχθρὸ καὶ νὰ καταικήσῃ τὸ πάθος του.

Γιατί, μὲ ἀντρείουσὴν καὶ μ' ἀποφασιστικότητά, εἶδε νὰ φυτρῶνουν κάπου ἐκεῖ κοντὰ σωρὸς ἀπὸ ἀγριοτσικνίδες καὶ ἀπὸ ἀγκάθια, κί' ἀφοῦ ἐγδύθηκεν ἀπὸ τὰ φορέματά του, ἐκυλίσθηκε ὀλόγυμος ἐπάνω τους. Καὶ τόσες πολλὲς φορὲς ἐκυλιόντανε, πού τὸ σῶμά του κατασιμπήθηκε ἀπὸ τὶς τσουκνίδες καὶ καταπληγώθηκε ἀπὸ τ' ἀγκάθια, κί' ἔτρεχε τὸ αἷμά του ποτάμι.

Μὲ τὸ βασανιστήριον λοιπὸν αὐτό, καὶ μὲ τοὺς πόνους πού ὑπέφερε, ἀπόκτησε τὴν αὐτοκυριαρχία του καὶ νίκησε τὸν πόλεμον τῆς σάρκας του. Καὶ ἀπὸ τότε, μὲ τὴ χάρις καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, δὲν τὸν ἐνόχλησε ξανά, σ' ὅλην τὴν ζωὴν, ὁ δαίμονας τῆς σαρκομανίας, ὅπως ὁ ἴδιος τὸ ἐξομολογήθηκε κατόπιν στοὺς μαθητὲς του.

Ἄποδοσις ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

φον. Εἰς αὐτὴν τὴν ἄνικμον πέτραν ἔστησαν τὰς καλίας των 20 περιόπου φιλέρημοι τρυγόνες, ψυχαὶ ποθοῦσαι τὴν ἡσυχίαν, σκοποῦσαι πρὸς τὸν παράδεισον. Οἱ πλείονες εἶναι Ρῶσσοι καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, ἀμώτεροι δὲ πολιτογραφημένοι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· τὸ ἐργόχειρόν των εἶναι πενιχρόν· κομβοσχοῖνια, κομβολόγια ἐκ κογχυλίων, βιβλιοδεσία, σαρωθροποιία καὶ καταδοποιία, καὶ ταῦτα ἵνα μὴ τρώγωσι «ἄρτον ἀργόν», ὡς ἐργασίαν μόνιμον καὶ κυρίαν ἔχοντες τὴν προσευχὴν. Ἐκ τῶν Ρῶσων οἱ πλείστοι ζῶσιν ὡς ἔγκλειστοι, μηδὲ ὡς ἀφιστάμενοι τῆς περιοχῆς τῆς καλύβης των, ἔχουσι δὲ ὡς οἰκονόμον των τὸν ἀγαθὸν πατέρα Ἀλέξανδρον, ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν περιερχόμενον τὸ ὄρος ἵνα ἐκ τοῦ πενιχροῦ ἐργοχείρου του, τῶν ἐκ θάμνων σαρώθρων καὶ τῆς ἐλεημοσύνης τῶν ἱερῶν Μονῶν ἐπαρκῆ εἰς τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν. Καὶ ἵνα μὴ χάσῃ τὴν ἐκ τῆς ἡσυχίας ψυχικὴν γαλήνην ἐπὶ τόσα ἔτη δὲν ἐξέμαθε ἢ προσποιεῖται ὅτι δὲν ἐξέμαθε διόλου ἑλληνικά. Οἱ Ἕλληνες εἶναι σχεδὸν ὅλοι πρῶην μοναστηριακοὶ, σκανδαλισθέντες ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ θρησκευτικοῦ ἡμερολογίου ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ μὴ ἀνεχόμενοι τὸ μνημόσυνον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς αἰτίου τῆς τοιαύτης ἀλλαγῆς. Κατὰ τὰ ἄλλα εἰσὶν ἄξιοι παντὸς σεβασμοῦ, καὶ θαυμαστοὶ διὰ τὴν ἄκραν αὐταπάρησίν των, σεβαστοὶ καὶ δι' αὐτὴν τὴν πλάνην των, ἐφόσον προέρχεται ἐξ ἀκριβείας, κατ' αὐτοὺς, θρησκευτικῆς, θαυμαστοὶ διὰ τὴν ἐκουσίαν στέρησιν καὶ πτωχείαν, χάριν τῆς ψυχικῆς των σωτηρίας.

Ὅ,τι ἦτο διὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ τοὺς μοναχοὺς τῆς ἡ βαθυτάτης ἔρημος», εἶναι διὰ τὸν Ἄθω καὶ τοὺς πατέρας του τὰ «φοβερά Καρούλια».

Ἀπὸ τοῦ ὕψους 15-20 μέτρων ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ἀναμένει ὁ ἔγκλειστος ἐρημίτης ὡς «νεοσσὸς κοράκων» πότε θὰ διέλθῃ λέμβος τις καὶ ἀποθέσῃ ἐντὸς τοῦ κρεμαμένου καλαθίου τεμάχιον ἄρτου· καὶ τοῦτο ἐν καιρῷ γαλήνης. Ἀλλὰ πότε γαλήνη εἰς τὴν Ξερσοφάγον ἐκείνην θάλασσαν; Καὶ πότε χορτασμὸς ἐκ μέρους πτωχῶν ἀλιέων καὶ λεμβούχων; Ἀλιεῖς καὶ αὐτοὶ τοῦ ξηροῦ ἐπιουσίου εἰς τὴν ἀκρώρειαν ἐκείνην, ἀνασύρουσι πρωίας καὶ ἐσπέρας τὰ «καρούλια» των, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κενά, ἀφότου τὰς κόπας ἀντικατέστησαν αἱ μηχαναί, καὶ τὰ δίκτυα, αἱ σαγῆναι τοῦ πελάγους. Ἐκ τῶν ἀρτοκληυτικῶν τούτων καρουλίων προσῆλθεν ἡ τοπωνυμία. Ὡς ὄστρακα κολλημένοι εἰς τὸ ἀλίκυτον βράχον τοῦ ἀκρωτηρίου, ἀπεκδέχονται τὸν ὑετὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα δροσίσωσι τὴν γλῶσσαν των. Πόσοι ἐξ ἡμῶν, καὶ πόσοι ἀπὸ τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης παρερχόμενοι καὶ διαπορευόμενοι δὲν κινουσι τὰς κεφαλὰς, οἰκτείροντες αὐτοὺς ὡς ἀπονενοημένους; Ἐχουσι δίκαιον· οἱ ἐκ τῆς γῆς οὕτω σκέπτονται καὶ ὀμιλῶσιν· οἱ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐράνια φρονουσι καὶ

εἰς οὐρανοὺς περιπολεύουσιν, ἀετοὶ ὑψιπέται αὐτοὶ καὶ ἡμεῖς νῆσσαι χαμερπεῖς, ἃ οὐ δυνάμεθα ποιεῖν χλευάζοντες.

Πόθος πολυχρόνιος ἦτο ἡ ἐπίσκεψίς μου εἰς τὰ ἐρημητήρια ταῦτα, ἀλλὰ συμφυόμεναι αἱ ἄκανθαί τῶν πολλαπλῶν μεριμνῶν καὶ φροντίδων κατέπνιγον αὐτόν. Ἦδη ἡ χάρις τοῦ Κυρίου περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου μου, με ἤξιωσε μετὰ τεσσαρακονταετῆ καὶ πλέον διαμονὴν ἐν τῷ Ὁρει, νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν ἐρημικὸν αὐτὸν τόπον, ὃν καθηγίασαν καὶ καθαγιαζοῦσι θεοφιλεῖς ψυχαὶ καὶ ὅστις πρὸς αἰσχύνην μου μόλις τεσσαράκοντα λεπτὰ ἀπέχει θαλασσίως ἐκ τῆς Μονῆς μας.

Δοξάζω τὸν πανάγαθον Θεὸν ὅτι με ἤξιωσε τοιούτου προσκυνήματος καὶ τοιαύτης ἀναστροφῆς καὶ ἐπικοινωνίας πρὸς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ πατέρας, τὰ ζῶντα κειμήλια τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ταπεινῇ μου προσπιαθείᾳ θὰ σκιαγραφῆσω τὸ κατὰ δύναμιν.

ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΩΝ ΚΑΡΟΥΛΙΩΝ

Δὲν θὰ εἶπω ὑπερβολὴν ἂν ὀνομάσω αὐτοὺς «πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ», διότι μόνον πρὸς αὐτὸν ἀτενίζουσι καὶ νοερώς εἰς αὐτόν, ὡς προέφη, περιπολοῦσι.

Διὰ ζῶντας εἰσέτι ἀνθρώπους δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ ἐξιστορῆ τις τὰς ἀρετὰς τῶν, διότι καὶ εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην αὐτῶν προσκρούει καὶ ἐνδεχόμενον ὡς ἀνθρώπος νὰ λανθασθῆ εἰς τὴν προοπτικὴν του. Ὁ Κύριος ἔλεγε εἰς τοὺς μαθητὰς του «μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός ἕως ὃ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κ.λ.π.» καὶ οἱ σοφοὶ ἡμῶν πρόγονοι «μηδὲνα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε». Διὰ τοῦτο συνολικῶς περὶ αὐτῶν ὀμιλῶ καὶ θέλω ὀμιλήσει ἀναφορικῶς τῆς πνευματικῆς τῶν ἐργασίας.

Εἶδον ἐκ τοῦ πλησίου τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοὺς ἐν τοῖς ἐρημητηρίοις τῶν, οἱ πλεῖστοι παρήλικες καὶ ἐκ τῆς σκληρᾶς ζωῆς κατεσκληκότες στυγνοί, ἀλλὰ γλυκεῖς τὴν ὄψιν καὶ πρόσχαροι, ὑποδέχονται τοὺς σπανίους ἐπισκέπτας με εὐπροσηγορίαν καὶ στενοχωροῦνται, διότι ἀποροῦντες τῶν πάντων, δὲν δύνανται νὰ περιποιηθοῦν ἔστω καὶ στοιχειωδῶς αὐτοὺς.

Αἱ περισσότερα καλύβαι καὶ τὰ σπήλαια δὲν ἔχουν ἐκκλησίδα καὶ οὕτως ἀναγκάζονται οἱ δυνάμενοι αὐτῶν μεταβαίνουν εἰς γειτονικὰς διὰ τὰς λειτουργίας καὶ μεταλήψεις.

Εἰς τὸν πρόλογόν μου ἔλεγον ὅτι μεταξύ τῶν μοναχῶν ὑπάρχουν ἄνθρωποι τοῦ κόσμου σπουδαῖοι, ἀριστοκράται, ἀξιωματοῦχοι καὶ ἐπιστήμονες, καὶ ἴσως πολλῶν ἡ σκέψις διὰ τὴν διαμονὴν καὶ διαβίωσιν ὡς μοναχῶν, ἐστράφη πρὸς τὸ Βατοπαίδι, τὴν Λαύραν καὶ τὴν τοῦ Ρωσικοῦ, ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ τοιοῦτοι, ἀλλ' οἱ κορυφαῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸ «Καρούλι» μεταξύ τῶν Ρώσων καὶ εἰς τὰ

«Κατουνάκια» μεσοξύ τῶν Ἑλλήνων. Ἐδῶ εἰς τὸ ἄξενον «Καροῦλι» ζῆ ἀπὸ 30ετίας καὶ πλέον ὁ παπᾶ Παρθένιος, υἱὸς κόμητος Ρώσου, οὔτινος ἢ ἰδιοκτησία εἰς τὴν παρακαρπάθειον χώραν ἦτο ἴση πρὸς ὀλόκληρον τὴν Μακεδονίαν. Ἐτερος, ὁ παπᾶ Νίκων, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ τσαρικοῦ στρατοῦ, γλωσσομαθὴς καὶ θεολογικώτατος. Τοῦτον ἐπισκέπτονται πολλοὶ ξένοι καὶ ἰδίως τοῦ προτεσταντικοῦ δόγματος καὶ φεύγουν καταγοητευμένοι ἐκ τῆς συνομιλίας του ἐπὶ θρησκευτ.κῶν ζητημάτων, εἰς δὲ τούτων, τέως βουλευτῆς τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἠσπάσθη τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ ἤδη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ θερμότερος λάτρης αὐτῆς ἐν Λονδίῳ, εὐγνωμονῶν τὸν σεβαστὸν παπᾶ Νίκωνα πανοικί διὰ τὴν σωτήριον πνευματικὴν ἀφύπνισίν του καὶ τῶν οἰκείων του.

Μεταξύ τῶν Ἑλλήνων δύο προέρχονται ἐκ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου καὶ κατοικοῦν κατὰ μόνους, ὁ μὲν εἰς σπήλαιον ὑπερκειμένον ἀποτόμως τῆς θαλάσσης περὶ τὰ 100 μέτρα, ὁ δὲ εἰς τὴν παραλίαν ἐπὶ ἀβάτου καλύβης ὑπερκειμένης τῆς διὰ θαλάσσης 25 μέτρα καθελκούσης διὰ καρουλίου τὸ καλάθιον τῆς δι' ἄγραν ἄρτου.

ΤΑ ΚΑΤΟΥΝΑΚΙΑ

Ἐνωθεν τῶν «Καρουλιῶν» καὶ εἰς ἀπόστασιν 3/4 τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἐκτείνεται ἕτερος ἐρημικὸς συνοικισμὸς «Τὰ Κατουνάκια» ἢ μᾶλλον «Καντουνάκια», διότι εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀκρωρειαν (Καντουῖνι) τῆς μεσημβριῆς πλευρᾶς τοῦ Ἄθω. Τριάκοντα περίπου οἰκίσκοι, μετὰ πεντηκοντάδος οἰκητόρων κατεσπαρμένοι εἰς τὸ πρᾶνές ἀπὸ τοῦ «Καρμηλίου» καὶ μέχρι Μικρᾶς ἁγίας Ἄννης καὶ «Καρουλιῶν» στεροῦνται καὶ αὐτοὶ ἐπιγείου παρηγορίας, καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ οὐρανόθεν ἀπεκδεχόμενοι.

Ἡ προεξέχουσα αὕτη βραχώδης περιοχὴ τοῦ Ὄρους τυγχάνει φυσικῶς ἄνυδρος, τῶν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἄθω καὶ κάτωθεν ὕδατοφόρων στρωμάτων ἐκχνομένων πρὸς τὰς ἐκατέρωθεν χαράδρας τῆς «ἁγ. Ἄννης» καὶ τῆς «Κερασιᾶς». Πολλάκις οἱ πατέρες τῶν Κατουνακίων καὶ μὲ ὑπερβολικοὺς κόπους ἀνέσκαψαν τοὺς βράχους εἰς τὰ κοιλώματα πρὸς εὔρεσιν ὕδατος, ἀλλ' εἰς μάτην, καὶ ἤδη ἀρκοῦνται εἰς τὰς μικρὰς δεξαμενὰς ὀμβρίου τοιοῦτου, προσπαθοῦντες διὰ πενηχρῶν μέσων νὰ πλουτίσωσιν αὐτάς.

Ἄλλὰ καὶ ἐδῶ τὸ ὑστέρημα τοῦ ἐνὸς ἀναπληροῖ ἢ φιλαδελφία τοῦ ἄλλου, καὶ παρατηρεῖται μεταξύ αὐτῶν ἡ ἄμιλλα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης πρὸς μετάδοσιν καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑστερήματος.

Ἀναφέρεται εἰς «Παλαῖον Εὐεργετινὸν» ὅτι ἔφερε ποτὲ εὐλαβῆς προσκυνητῆς εἰς τὸν ἀββᾶν (ἠγούμενον) τῆς Σκήτεως σταφύλια, καὶ ὁ Κέρων πατρικῆ στοργῇ κινούμενος, τὰ ἔστειλε πρὸς ἄλλον συσκητιώτην πρεσβύτερον αὐτοῦ καὶ φιλάσθενον, ὁ δὲ φιλαδελφία

κινούμενος τὰ ἀπέστειλεν εἰς ἕτερον γείτονα χωρὶς νὰ θίξη ταῦτα διόλου, καὶ ἐκεῖνος τὰ προώθησεν εἰς ἄλλον μὲ τὴν θεοφιλή σκέψιν ὅτι ὁ ἀδελφὸς ἔχει μεγαλύτεραν ἀνάγκην αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀπὸ ἀδελφοῦ εἰς ἀδελφὸν ἔκαμαν τὰ σταφύλια τὸν τῆς σκῆτεως ἄθικτα καὶ ἐν τέλει εὐρέθη τις τῶν ἀδελφῶν στοχασθεὶς ὅτι δὲν ἀρμόζει εἰς αὐτὸν νὰ τὰ φάγη ἀλλὰ εἰς τὸν ἀββᾶν, πρὸς ὃν καὶ τὰ ἔστειλε, καὶ ὅτε εἶδε τοῦτο ὁ ἀββᾶς ἐδόξασε τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐγκράτειαν τῶν πατέρων.

Συμβαίνει πολλάκις ἐκ τῶν γειτονικῶν Μονῶν νὰ στέλλωνται πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοὺς ψυχία τινὰ ἐλεημοσύνης, καὶ ἡ διανομή δυσχεραίνεται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὅλοι καθυστεροῦν εἰς τὴν προσέλευσιν καὶ λῆψιν τοῦ μεριδίου των, μήπως ἐξ αἰτίας των στερηθῆ ὁ γείτων ὁ συνερημίτης καὶ συνασκητῆς των, καὶ τις οἶδε πόσοι ἐξ αὐτῶν τὸ λαμβάνουσιν, ἵνα τὸ προωθήσωσι πρὸς τὸν «ἅγιον Βασίλειον» ὅπου τὸ πτωχοκομεῖον τῆς ἐρήμου.

Ἔχουσι καὶ οἱ ἐρημίται πατέρες τοὺς πτωχοὺς των καὶ τοὺς γηροκομουμένους των, ἐκεῖ πάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς «οὐρανοπόλεως» ὑπὸ τὸν Ἄθωνα, μακρὰν πάσης ἐπικοινωνίας, ζοῦν ἐν σπηλαίοις καὶ οἰκίσκοις δέκα τρεῖς μοναχοὶ Ἕλληνες καὶ Ρουμάνοι, ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τὸν Κύριον καὶ παρηγορίαν τὸν ἐξ ἁγ. Ἄννης φιλαδελφώτατον πατέρα Στέφανον, μεταφέροντα αὐτοῖς ὅτε μὲν ἐπὶ ράχεως ὅτε δὲ διὰ τοῦ ὄναριου του τὴν πολυτέλειαν τοῦ «παξιμαδίου», τὸ ὁποῖον ἐνίστε αἱ Ἱ. Μοναί, ἀλλὰ πάντοτε οἱ γείτονες πτωχοὶ ἀσκηταὶ στέλλουσι πρὸς τοὺς πένητας ἀδελφούς των. Καὶ τί τὸ παρ' αὐτῶν ἀντάλλαγμα; εὐχαριστίαι θερμόταται εὐχαὶ ἀκατάπαυστοι πρὸς Κύριον ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων, τῶν ἐλεούντων καὶ παντὸς τοῦ κόσμου.

Βλέπει ὁ προσεκτικὸς παρατηρητῆς, εἰς τοὺς μὲν σχηματισμένους κάλους ἐπὶ τῶν χειρῶν ἀπὸ τὰς ἀμετρήτους καὶ κάθε ἡμέραν καὶ νύκτα γονυκλισίας, εἰς τοὺς δὲ φθαρέντας τὸν καρπὸν τοῦ ἀριστεροῦ ἀντίχειρος ἀπὸ τὸ «κομβοσχοῖνι» τῆς προσευχῆς εἰς πάντας δὲ ἀνεξαρτήτως φυλῆς τὴν ἄκραν ἀγάπην.

Ἄς ἔλθουν λοιπὸν οἱ τοῦ κόσμου φιλόσοφοι, οἱ θεωροῦντες τὸν χριστιανικὸν πολιτισμὸν ἀνεπαρκῆ, πρὸς εἰρηναίαν συμβίωσιν τῶν οἰκητόρων τῆς γῆς, καὶ ἄς ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἀδελφικῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης καὶ ἄς κρίνουν μεταξύ τοῦ σημερινοῦ καταντήματος «τῆς πάλης τῶν τάξεων», εἰς ὃ ἔφερον τὴν ταλαίπωρον ἀνθρωπότητα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος αἱ προοδευτικαὶ ἰδέαι καὶ τῆς καθυστερημένης εὐαγγελικῆς θεωρίας «μὴ τὸ τοῦ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος».

Σήμερον τὰ «Κατουνάκια» διέρχονται περίοδον διττῆς κρίσεως· οἱ πτωχοὶ πατέρες, οἱ ἐκ τοῦ ἐργοχείρου των ποριζόμενοι τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς των, δὲν ἐργάζονται τοῦτο

πλέον, διότι είναι ἀζήτητον εἶδος. Τὰ ξύλινα κουτάλια, αἱ ξύλινοι κτέναι, αἱ σφραγίδες διὰ πρόσφορα, τὰ ξύλινα πινάκια καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐργόχειρα ξυλογλυπτικῆς, ἀντικατέστησαν τὰ βιομηχανικὰ τοιαῦτα ἐκ μετάλλου, πάστας, πορσελάνης καὶ νάυλον, ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ τὰ δάση, ἀφ' ὧν ἐπορίζοντο τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο ξύλα ἐκάησαν πρὸ 7ετίας, καὶ δυσκόλως ἐξοικονομοῦν μερικὰ ἀπὸ διασωθείσας τινὰς λόχμας· μία κρίσις αὕτη. Ἐτέρα δὲ ἀπότοκος τῆς πρώτης καὶ πνευματικῆς μᾶλλον φύσεως, εἶναι ἡ ἐπίδοσις ἐνίων ἐξ αὐτῆν εἰς τὴν ζωγραφικὴν, ἥτις καὶ ἐπικερδῆς εἶναι καὶ ἀναγκάζει τὸν ἐπαγγελλόμενον αὐτὴν νὰ ἔχη δοσοληψίας μὲ τὸν κόσμον καὶ κοινωνικότητα περισσοτέραν τῆς ἐρημικῆς ζωῆς.

Καὶ ἦδη εἰς τὴν ἐρημικὴν ταύτην περιοχὴν, τῆς κατὰ Θεὸν πτωχείας καὶ ἀκτημοσύνης, ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα συμπτώματα κοσμοπολιτισμοῦ καὶ μεταξὺ τῶν ταπεινῶν ἰσογείων οἰκίσκων καὶ σπηλαίων ἐγείρεται οἴκημα μὲ συγχρονισμένον ρυθμὸν, πολλὰ καὶ εὐπρεπῆ δωμάτια καὶ συνοδείαν κελλίου μᾶλλον ἢ ἐρημητηρίου. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι χρησιμεύει τοῦτο ὡς καταφύγιον τῶν διερχομένων καὶ ἀληθῆς ὄσσις διὰ τῆς παρεχομένης ἐν αὐτῷ φιλοξενίας, ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἀποτελεῖ παραφωνίαν πρὸς τε τὸ περιβάλλον, τὸν προορισμὸν καὶ τὴν αὐστηρὰν παράδοσιν. Εἶναι οὗτος ὁ οἶκος τῶν Δανιηλαίων, ἀγιογραφικός, καὶ μὲ ἀβραμαϊαίᾳς περὶ τὴν φιλοξενίαν παραδόσεις. Συνεστήθη ὑπὸ τοῦ λογιωτάτου καὶ εἰς ἄκρον ἀρετῆς ἐλληλακότος Γέροντος Δανιὴλ τοῦ Σμυρναίου.

Ὁ μακάριος οὗτος μοναχὸς ὦν πρότερον τῆς ἱερᾶς Μουῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἠναγκάσθη, ὥσπερ καὶ πολλοὶ ἄλλοι τότε Ἕλληνες μοναχοί, εἰς ἀποχώρησιν, μετὰ τὸν ἐκρωσισμόν αὐτῆς καὶ ἔλθων κατώκησεν εἰς τὰ «Κατουνάκια» εἰς μελέτας καὶ συγγραφὰς ἀσχολούμενος. Τῆς πνευματικῆς δὲ ταύτης ἐργασίας του, γνωστῆς γενομένης ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, προσέτρεχον αὐτῷ πολλοί, οἱ μὲν πρὸς παραμονὴν μετ' αὐτοῦ, οἱ δὲ πρὸς παραμυθίαν καὶ οἰκοδομὴν ψυχικὴν, καὶ τότε ὁ ἀοίδιμος ἠναγκάσθη νὰ διευρύνῃ τὸ πτωχικὸν ἐρημητήριον καὶ κατὰ περιόδους ἐξήχηθαι εἰς μέλαθρον σήμερον.

Ἐπέζησεν ὁ μακαριστὸς Γέρον μὲχρι τῶν πρώτων δεκάδων τοῦ αἰῶνος μας καὶ διὰ τοῦ θανάτου του ἐκλείσεν ὁ κύκλος τῶν λογίων πατέρων τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, οὔτινος ἀπαρχὴ ἦτο ὁ ἀοίδιμος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης.

Ἦτο ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων καὶ πεφωτισμένων διανοιῶν, αἵτινες ἐπιγραμματικῶς καὶ δι' ὀλίγων θέτουσι τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των. Πολλοὶ ἠσχολήθησαν καὶ ἐστυλίτευσαν τὰς κακοδοξίας τοῦ Μακράκη εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, οὐδεὶς ὅμως κατέδειξε τόσον ἀδρῶς καὶ ἀναντιρρήτως τὴν σαθρότητα τούτων. Καὶ περὶ

ΤΟ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Εἰς μίαν ὠραίαν ἀτμόσφαιραν πνευματικῆς ἀναπτύξεως διεξήχθη, ἐν Πρεβέζῃ, ἡ ἑορτὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς 21ης Μαΐου. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός, ὁ κ. Νομάρχης Πρεβέζης, ὁ κ. Δήμαρχος, ὁ κ. Φρούραρχος, αἱ λοιπαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ καὶ πλῆθος κόσμου παρηκολούθησαν μετὰ πολλοῦ διαφέροντος τὸ πλούσιον πρόγραμμα αὐτῆς, τὸ ὁποῖον εἶχε συνταχθῆ κατὰ τρόπον ἀριστοτεχνικόν. Ἰδιαιτέραν δὲ συγκίνησιν προῦκάλεσε τὸ συγκινητικώτατον καὶ λίαν διδακτικὸν θρησκευτικὸν δρᾶμα «ἡ Θεία Πρόνοια ἀγρυπνεῖ», τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσαν θαυμάσια μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Ἀνωτέρων καὶ Μέσων Κατηχητικῶν Σχολείων.

~~~~~

πολλῶν ἄλλων ἐπικαίρων ζητημάτων, συνέγραψεν ὁ ἀείμνηστος, τὸ δὲ κύκνειον ᾄσμα του ἦτο ἡ ἱστορία τοῦ ἐκρωσισμοῦ τῆς Ἱ. Μ. τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος, αὐθεντικὴ καθ' ὅλα καὶ αὐθεντικὴ χρῆσιμος διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ τὰς μελλούσας ἀγιορειτικὰς γενεάς. Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὸ 1929 εἰς ἡλικίαν 87 ἐτῶν, καταλιπὼν μνήμην ὀσίου πατρός, τῆς ἐντεῦθεν ἀποδημίας αὐτοῦ γενομένης πλέον αἰσθητῆς εἰς τὰ ἱερά τοῦ Ὄρους Κοινόβια, εἰς ἃ ἦτο ὁ πλέον πεφωτισμένος πνευματικὸς σύμβουλος. Ταῦτα καὶ ὅλη ἡ μεσημβρινὴ πλευρὰ τοῦ Ἄθω μετὰ τοῦ ἱεροῦ σεβασμοῦ ἐνθυμοῦνται τὴν γλυκεῖαν καὶ ἐπιβλητικὴν μορφήν τοῦ πολιοῦ Γέροντος, οὔτινος ἐκ τοῦ στόματος ἐξεπορεύοντο ψυχωφελεῖς ὁμιλίαι γλυκύτεραι, κατὰ ψαλμῶδόν, ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον. Διάδοχον κατέλιπε τὸν συνώνυμον ἱερομόναχον Δανιήλ, ἐνάρετον, μουσοτραφῆ καὶ τῶν ψυχῶν θεραπευτὴν ἔμπειρον.

ΓΑΒΡΙΗΛ

Καθηγούμενος Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Ὁ ἐνθουσιασμός ὑπῆρξε πλήρης. Καὶ ἐδόθη διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἡ εὐκαιρία διὰ νὰ παρακολουθήσουν ἐπίσημοι καὶ λαὸς τὸ ἔργον καὶ τὰς προσπάθειάς τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δραστηρίως ἐργάζεται πάντοτε. Εἰς ἅπαντα τὰ πεδία μοχθεῖ. Καὶ ἀδιαλείπτως προσφέρει. Τοῦτο ἐτόνισεν ἀκριβῶς τόσον ὁ Σεβασμιώτατος, κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἑορτῆς, ὅσον καὶ ὁ διευθυντὴς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὴν προηγηθεῖσαν ὁμιλίαν του, ἡ ὁποία καὶ περιλαμβάνει τὸ ἐπιτελεσθὲν εἰς αὐτὴν κατηχητικὸν ἔργον, ὡς ἐξῆς:

Συνέχει τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἄρρητος χαρὰ, καὶ ἀναπέμπομεν δόξαν τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν ἐπὶ τῇ εὐσήμεν ταύτῃ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν τελοῦμεν τὴν εὐχαριστήριον ἑορτήν, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν Κατηχητικῶν Μαθημάτων τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν περίοδον 1960-1961.

Καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς τὸν σεπτὸν Ποιμενάρχην ἡμῶν, σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν, τὰς ἀπείρους ἡμῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν εὐχαριστίας διὰ τὸ καὶ αὐθις ἐπιδειχθὲν ἀμέριστον αὐτοῦ ἐνδιαφέρον, τὴν ἐν γένει πατρικὴν συμπαράστασιν καὶ ποιμαντορικὴν μέριμναν ἐν τῷ ἱερῷ ἔργῳ τῆς εἰς Χριστὸν Κατηχήσεως καὶ μορφώσεως τῆς Νεότητος.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀγαπητοί μου, ἀπὸ τὸν Ἰδρυτὴν Αὐτῆς, τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ἐνισχυμένη, εὐρίσκειται πάντοτε ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ἐπάλλεξον. Καὶ ἀγωνίζεται σθεναρῶς κατὰ τοῦ πνευματικῶν ἐπάλλεξον. Μοχθεῖ καὶ ἐργάζεται μετὰ περισσῆς στοργῆς καὶ φιλοπονίας, ἵνα πάντας φωτίσῃ πνευματικῶς καὶ ἀγιάσῃ. Πράττει πᾶν τὸ εἰς αὐτὴν δυνατόν, διὰ ν' ἀνακουφίσῃ, παρηγορήσῃ καὶ ἐνδυναμώσῃ. Εὐεργετεῖ. Διαπλάσσει χαρακτῆρας. Μορφώνει ψυχὰς. Καθαίρει συνειδήσεις. Ἐν μιᾷ λέξει, σώζει.

Τίς δύναται ν' ἀντιπαρέλθῃ τὴν ἀδιάφυστον ταύτην ἀλήθειαν; Τίς νουεχῆς καὶ μὴ ἐθελουφυλῶν, δὲν βλέπει, ἰδίᾳ τὴν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Νικοπόλεως, τὴν εἰς πάντας τοὺς τομεῖς ἔκτακτον δραστηριότητα καὶ τὸν πρωτοφανῆ πνευματικὸν ὄργανόν;

Ναί. Ὁ ἱερός Ἄμβων τῆς Ἐκκλησίας ἀφθόνως διαλαλεῖ τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, εἰς τε τὴν πόλιν καὶ τὰ χωρία. Εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀνέρχονται αἱ ὁμιλίαι, αἵτινες ἔχουν κηρυχθῆ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐννεαετίαν εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν. Ἐκατοντὰς δὲ καὶ πλέον διαλέξεις ἔχουν δοθῆ, μερίμνη τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ὑπὸ δοκίμων ὁμιλητῶν. Τὰ δὲ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ ἐφέτος ἐσημείωσαν ἀξιόλογον πρόοδον. Καθ' ὅσον ἀκούραστοι πνευματικοί

σκαπανεῖς ἐμόχθησαν διὰ τὸ μεταφέρειν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς παιδικὰς καὶ νεανικὰς ψυχάς. Καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν σκοπὸς τοῦ Κατηχητικοῦ Θεσμοῦ εἶναι ἀναμφιβόλως ψυχοσωτήριος, ἀλλὰ καὶ ἐν ταύτῳ ἐθνωφελής. Διότι, Χριστὸν καὶ Ἑλλάδα διδάσκομεν. Καὶ ἀκεραίας ἠθικὰς προσωπικότητας προσπαθοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν.

Εἶναι δυστύχημα ὁμῶς, ὅτι τινὲς δὲν θέλουσι νὰ κατανοήσουσι τὴν μεγάλην αὐτὴν καὶ τὰ μάλιστα εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἴσως διότι στεροῦνται ἀληθοῦς πνευματικότητος καὶ ψυχικῆς ζωῆς. Ἴσως, διότι οἱ μορφωμένοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, διακατέχονται ἀπὸ ὑλόφρονας ἀρχὰς καὶ διαθέσεις. Ἡ ἔχουσι πλήρη ἄγνοιαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐγωϊστικῶς ἀπιστοῦν, ἀγνοοῦντες τὸ τοῦ φιλοσόφου Βάκωνος, εἰπόντος, ὅτι «μόνον ἡ ἡμιμάθεια ἀπομακρύνει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη ὀδηγεῖ πρὸς αὐτόν». Ἡ, προσέτι, ἡ ἔνοχος αὐτῶν συνείδησις συντελεῖ εἰς τὸ νὰ λαμβάνουσι ἐκάστοτε ἐχθρικὴν στάσιν ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας. Ἄγνοοῦν ἐπιμόνως τὸ ἱερὸν Αὐτῆς ἔργον. Δυσανασχετοῦν διὰ τὴν ἐξοχὴν Αὐτῆς δρᾶσιν. Ἀντιδροῦν συνήθως ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ἐνίοτε δ' ὅμως καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, διὰ τὴν πραγματώσιν τοῦ μεγαλειώδους Αὐτῆς σκοποῦ. Καὶ δὴ καί, τὴν προπηλακίζουσι. Τὴν παραθεωροῦν. Τὴν ἐξουθενώνουσι. Καὶ τοὺς ἐκπροσώπους Αὐτῆς ἀδιακρίτως διαβάλλουσι καὶ λυσσῶδῶς μισοῦν, ὡς εἰς ἐπίσημον τινὰ συγκέντρωσιν ἐτόλμησε καὶ διεκέρυξε πνευματικὸς-θεωρούμενος- ἄνθρωπος!

Ἄλλ' οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἀποδεικνύεται, ὅτι ὑφίσταται πνευματικὴ χρεωκοπία. Οἱ παρουσιαζόμενοι ὡς ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος καὶ «δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν» (Μάρκ. ι', 42), ἀφοῦ δουλεῦσι εἰς οἰανδήποτε σκοπιμότητα, καὶ λακτίζουσι χάριν τοῦ «ἐγῶ» καὶ τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος, τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν ψυχικὴν ἀνωτερότητα, τὰς ὑπερτάτας τῆς ζωῆς ἀξίας καὶ ἀληθείας, ἔπαυσαν νὰ ἔχουσι οὗτοι ἀξίαν καὶ ἀδιάβλητον προσωπικότητα. Ἐν τοιαύτῃ ὁμῶς περιπτώσει, ἔστω καὶ ἀκουσίως, ἐνισχύουσι τὴν παντὸς εἶδος κατωτερότητα. Καὶ ἡ νεότης λαμβάνει ἥμισυ ἐπωφελῆ παραδείγματα ἀπὸ ἐκείνων τοῦ ὁποῖου θεωρεῖ σύμβολα τιμῆς, χρηστότητος, δικαιοσύνης, ἀρετῆς. Ἐντεῦθεν καὶ φθείρεται καθημερινῶς. Καὶ τρέχει ἀκατασχέτως πρὸς τὴν σκολιὰν ὁδὸν τῆς ἀρνήσεως!

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία ἐπαγρυπνεῖ. Ἐχεται τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἕλλην μὴ πιστὸς Χριστιανός, ἕλλην βέβηλος καὶ τῶν ὁσίων καὶ ἱερῶν βλάσφημος καὶ ἀρνητῆς δὲν παύει ν' ἀποτελεῖ λύμην τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους φθοροποιοῦν σκώληκα. Μὴ πιστὸς καὶ θεοφοβούμενος ἕλλην εὐκολώτατα, τῇ ἀλλ-

θεία, καθίσταται εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐξυπηρετοῦσαν τὰ εὐτελεῖ αὐτοῦ συμφέροντα, προδότης καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν τιμαλφεστάτων ἰδεωδῶν τῆς φιλάτης Πατρίδος ἡμῶν. Καὶ ἐπιδιώκει, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία, ἔστω καὶ ἂν εὐρίσκεται ἀπ' ὅλους ἐγκαταλειμένη, ν' ἀναδείξῃ πιστοὺς Χριστιανούς, ζωντανούς ὀρθόδοξους ἀνθρώπους, τιμίους καὶ ἀξιόους τῆς μακραίωνος καὶ ἐνδόξου παραδόσεως ἑλληνας. Καὶ ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν ἐθνοποιὸν δύναμιν. Τὴν μόνην παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα. Τὴν ἀναντικατάστατον στοργικὴν καὶ περίφροντιν Μητέρα.

Αὕτῃ εἶναι ἡ πραγματικότητα. Καὶ ὀφείλομεν οἱ πάντες νὰ τὸ κατανοήσωμεν. Ν' ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἀδιαφιλονίκητον ταύτην ἀλήθειαν. Νέ προσπαθήσωμεν ἅπαντες νὰ γίνωμεν φωτόμορφα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ συμπαρασταθῶμεν, δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μας, εἰς τὸ σωτηριῶδες Αὐτῆς ἔργον. Νὰ πράξωμεν μετ' Αὐτῆς τὸ πᾶν διὰ ν' ἀποβῆ ἡ σύγχρονος νεότης χρυσῆ ὄντως καὶ κατὰ πάντα χρηστοφόρος τοῦ μέλλοντος ἐλπίς.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Νικοπόλεως κ' ἐφέτος ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπετέλεσεν εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθήκον Αὐτῆς. Ἐλειτούργησαν ἐν ὄλῳ 118 Κατηχητικὰ Σχολεῖα, ἐξ ὧν α) Ἀνώτερα ἕξ, β) Μέσα δέκα, γ) Κατώτερα ἑκατὸν ἕνα καὶ δ) Ἐργαζομένων ἕνα, ἐν τῇ πόλει τῆς Πρεβέζης, ταῖς κωμοπόλεσι Φιλιππιάδος καὶ Θεσπρωτικοῦ καὶ τοῖς λοιποῖς χωρίοις τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας.

Εἰς ταῦτα δὲ ἐδίδαξαν: εἰς πέντε Ἀνώτερα καὶ Μέσα ἡμεῖς προσωπικῶς, εἰς τρία ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἀντώνιος Κουλούρης, εἰς ἓν Κατώτερον ὁ Ἀρχιμ. π. Θεοφύλακτος Κρητικὸς, εἰς ἕτερα δύο—Μέσα καὶ Ἐργαζομένων— ὁ Ἀρχιμ. π. Σπυρίδων Τσακαρδῶκης, εἰς ἓν Κατώτερον καὶ ὁ Οἰκ. Κων-τῖνος Γιώτης, οἱ θεολόγοι—καθηγηταὶ κ. Δημήτριος Κατωπόδης εἰς ἓν ἀνώτερον Θηλέων, ὁ κ. Μιχαὴλ Αὐδῆκος εἰς τέσσαρα ἐν Θεσπρωτικῷ, ὁ κ. Τζίμας εἰς δύο αὐτόθι, ὁ κ. Κων. Ἐξαρχὸς εἰς δύο ἐν Φιλιππιάδι, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ φιλόλογος—καθηγητῆς κ. Παν. Λακιώτης. Ὡσαύτως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐδίδαξαν αἱ κατηχήτριαὶ κ. κ. Πολυξένη Δερβέντζα, Ἄννα Βαλλαμόντε, Παρασκευὴ Ζάκα καὶ ὁ κατηχητῆς κ. Αἰμίλιος Βέσκις. Εἰς δὲ τὴν λοιπὴν περιφέρειαν ἐδίδαξαν 64 Ἱερεῖς, 4 Κατηχηταί, καὶ 23 εὐσεβεῖς Διδάσκαλοι καὶ Διδασκάλισσαι, ἐμπνεόμενοι ἐκ φόβου Θεοῦ, σεβασμοῦ πολλοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ εὐρυτέρας ἐφέσεως, ὅπως ἐμπεδώσουν τὴν ἐν τῷ Σχολεῖῳ παρεχομένην μόρφωσιν ἐπὶ τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἀρχῶν.

Πάντας τοὺς διαληφθέντας συνεργάτας ἡμῶν ἐκ βάθους ψυχῆς εὐχαριστοῦμεν.

Ὁφείλομεν, πρὸς τούτοις, πρὸς δόξαν Θεοῦ, νὰ ἐξάρωμεν τὰς ὠραίας ἐκδηλώσεις τῶν Κατηχητικῶν ἡμῶν Σχολείων, αἰτινες ἔλαβον χώραν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἀθουρῶως σχεδόν, πλὴν λίαν γονίμως. Εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα ἀναφέρομεν τὰς Θ. Λειτουργίας, τὴν Θ. Ἐξομολόγησιν καὶ Μετάληψιν, τὴν συμμετοχὴν εἰς πάσας τὰς τοπικὰς ἐορτάς, τὴν μελέτην ἠθικοχριστιανικῶν βιβλίων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Εἰς δὲν τὸ φιλανθρωπικὸν τομέα, τὴν ἐκδήλωσιν ἀγάπης πρὸς δυστυχεῖς διὰ τῆς προσφορᾶς εἰς αὐτοὺς μικρῶν δώρων, τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἑτησίαν λαχειοφόρον φιλανθρωπικὴν ἀγοράν, τὰς ἐπισκέψεις ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Γηροκομίῳ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ τὰς Φυλακάς, δι' ὧν μετέδωσαν πνευματικὴν χάραν καὶ ἀνακούφισιν.

Ἰδιαίτερος τὰ δέκα ἑπτὰ Κατηχητικὰ τῆς πόλεως ἡμῶν, τῇ συνεργασίᾳ τῆς ἀκαμάτου καὶ ἐμπνευσμένης Κατηχητρίας κ. Πολυξένης Δερβέντζα, παρουσίασαν ὠραίας θρησκευτικὰς ἐορτάς καὶ παραστάσεις καὶ ἐνίσχυσαν οἰκονομικῶς τὸ ἐν Φιλιππιάδι Ἐκκλησιαστικὸν Οἰκοτροφεῖον—ἔργον καὶ τοῦτο τῆς Α.Σ.— διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 1.500 δραχμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν ἐνταῦθα ἀνεγειρόμενον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου.

Ἐξ ἄλλου, πρὸς ἐπιβράβευσιν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων διενεμήθησαν, δαπάναις τῆς Ἱερας Μητροπόλεως, ὑπερτεσσαράκοντα χιλιάδες εἰκόνες, χριστιανικὰ ἔντυπα, περιοδικὰ, ἐνθύμια, βιβλία. Πρὸς τοῦτο δ' ἠυδόκησεν ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης ἡμῶν καὶ θὰ διανείμῃ ἐν τῷ τέλει τῆς παρουσίας ἐορτῆς 80 βιβλία —ἔπαθλα εἰς τοὺς ἀνελλιπῶς φοιτήσαντας μαθητὰς καὶ μαθητρίαις τῶν Μέσων καὶ Ἀνωτέρων Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς πόλεως.

Καὶ ἤδη κλινόμεν εὐλαβῶς τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς ἐνώπιον τοῦ δωρεοδότου Θεοῦ, δεόμενοι Αὐτοῦ ἐκ βαθέων, ὅπως ἐπευλογῆσῃ πλουσιοπαρόχως τὸ τίμιον ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν, «ἵνα χάρσιον καρπὸν φέρῃ» (Ἰωάν. ιε', 2) οἱ δὲ κατηχηθέντες ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ὧσι διὰ παντὸς «εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοπτοι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ» (Φιλιπ. α', 10-11).

Ἀρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ

Ἱεροκέρυξ, Δ]ντῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων
Μητροπόλεως Πρεβέζης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἀπκντῶν εἰς ἔγγραφον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλ/νίας ἐκοινοποίησε τὴν κατωτέρω ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἀναφερομένην εἰς τὴν κληρικοσήμανσιν τῶν ἐγγράφων ἀποσπάσεως.

Τ.Α.Κ.Ε. - Γραμματεία.

Ἀριθμὸς ἀποφάσεως 86. - Εἰσηγούμενου τοῦ κ. Δ/ντος Συμβούλου, τὸ Δ. Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 18069/8-11-60 γνωμοδότησιν τοῦ Προστατέμενου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Δικηγόρου κ. Γ. Σταυροπούλου, ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12943/60 ἐγγράφου ἐρωτήματος ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 291/28-7-60 ἐγγράφου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλ/νίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κληρικοσήμανσιν τῶν ἐγγράφων τῶν ἀποσπάσεων τῶν ἐφημερίων συμφώνως πρὸς τὴν ὅποιαν «ἢ ἀπόσπασις ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της εἶναι μέτρον προσωρινῶν λαμβανόμενον πρὸς πλήρωσιν ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης καὶ δὲν ἀποτελεῖ μεταβολήν, τοῦ ἀποσπασμένου ἐξακολουθοῦντος ν' ἀνήκῃ ὀργανικῶς εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀποσπάσεως μὴ δυναμένου νὰ θεωρηθῆῖ ὡς μετάθεσις», δέον νὰ μὴ ὑποβάλληται εἰς κληρικοσήμανσιν, ἀποφασίζει: ἀποδέχεται τὴν ὡς ἄνω γνωμοδότησιν συμφώνως πρὸς τὴν ὅποιαν τὸ ἔγγραφον ἀποσπάσεως τῶν ἐφημερίων δὲν ὑπόκειται εἰς κληρικοσήμανσιν βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 ἐδάφ. 6 τοῦ Ν. 1719/40.

Ἀκριβὲς ἀπόσπασμα

Ἀθῆναι τῆ 29 Ἀπριλίου 1961

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Δ.Σ.

Γ. Χρηστίδης

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξα Θεοῦ». — Χ., Ἀδελφικά Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Φιλόθεον ἀδολοσχίαν» τοῦ Εὐγενίου Βούλγαρη, (Μετφρ. Θεοδόση Σπεράντσα). — Φώτη Κόντογλου, Ἑσπερινὸς στὸ Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. — Βασιλείου Ἡλιάδη, Αἱ ὑπαίθριοι ἱεροτελεστία κατὰ τὰς ἐκδρομὰς θὰ προσφέρουν μίαν ἀφάνταστον ψυχικὴν ἀγαλλίαν. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Ἐυεργετινὸν» ἢ «Συναγωγὴν ἡθικῶν διδασκαλιῶν» (Ἀπόδοσις Ἀνθίμου Θεολογίτη). — Γαβριήλ, Καθηγούμενου Ἱ. Μονῆς Διονυσίου, Τὸ σύγχρονον Ἅγιον Ὅρος. Τὰ Καρούλια καὶ τὰ Κατουνάκια. — Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Τὸ Κατηχητικὸν ἔργον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πρεβέζης. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19 — Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Ἀθῆναι.